

IMAM HUSEIN (A.S.) NI UTU NA KADHIA

الإمام الحسين
الشخصية والقضية

Kimeandikwa na:
Sheikh Hasan Musa as Safar

Kimetarjumiwa na:
Abdul-Karim Juma Nkusui

ترجمة

الإمام الحسين
الشخصية والقضية

تأليف

الشيخ حسن الصفار

من اللغة العربية إلى اللغة السواحلية

©Haki ya kunakili imehifadhiwa na:
AL-ITRAH FOUNDATION

ISBN: 978 - 9987 – 17 – 079 – 1

Kimeandikwa na:
Sheikh Hasan Musa as-Saffar

Kimetarjumiwa na:
Abdul-Karim Juma Nkusui

Kimehaririwa na:
Alhaji Hemedi Lubumba

Kimepitiwa na:
Mbarak A. Tila

Kimepangwa katika Kompyuta na:
Al-Itrah Foundation

Toleo la kwanza: Septemba, 2014
Nakala: 2000

Kimetolewa na kuchapishwa na:
Alitrah Foundation
S.L.P. - 19701, Dar es Salaam, Tanzania
Simu: +255 22 2110640 / 2127555
Barua Pepe: alitrah@yahoo.com
Tovuti: www.ibn-tv-com
Katika mtandao: w.w.w.alitrah.info

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwingi wa rehema
Mwenye kurehemu.**

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
حَسِيبًا

**“Ambao walifikisha ujumbe wa Mwenyezi Mungu na
kumwogopa Yeye, wala hawamwogopi yeyote isipokuwa
Mwenyezi Mungu, na Mwenyezi Mungu Ndiye
anayetosha kuhisabu.”**

(Surat Al-Ahzab: 39)

YALIYOMO

Utangulizi.....ix

TAFAKARI KATIKA MAZAZI YA HUSEIN (AS)

Tukio la Kipekee.....	1
Mifano ya Nususi.....	2
Kisimamo cha Tafakari.....	5
Katika Elimu ya Ghaibu.....	6
Umuhimu wa Mtu na Tukio.....	8
Mustakabali wa Watoto.....	10

UPANDE WA KIJAMII KATIKA MAISHA YA IMAM HUSEIN (AS)

Upande wa Kijamii Katika Maisha ya Imam.....	14
Kuingiliana na Jamii.....	14
Mfano wa Tabia Njema.....	17
Kujali Maeneo Yenye Udhaifu Katika Jamii.....	19

MAPINDUZI YA HUSEIN (AS) NA UTAJIRI WA MAARIFA

Athari ya Kifikra na Kimaarifa.....	23
Katika Upande wa Kidini.....	23
Katika Kiwango cha Kisiasa.....	25
Katika Upande wa Kijamii.....	26
Maarifa ya Husein.....	26
Mpangilio na Uhakiki.....	27

ASHURA NI MAADHIMISHO YA UJUMBE

Zawadi Kubwa.....	32
Kwa Ajili ya Matunda Bora Zaidi.....	33

Kuwa na Ratiba Nyingi na Kuzitilia Mkazo.....	34
Mpangilio Katika Ratiba.....	35
Khutuba za Umoja na Ukuruba.....	36
Kulinda Amani na Kufuata Utaratibu.....	37

ASHURA NA UTAMADUNI WA JAMII ZA KISHIA

Kuhudhurisha Sira ya Ahlulbait (as).....	40
Uwepo katika sekta zote.....	40
Uongozi wa Kidini na Kipimo cha Uchaguzi.....	41
Kisasi Dhidi ya Dhulma na Uadui.....	42
Kudhibiti Hasira.....	44
Kufaidika na Msimu wa Ashura.....	45
REJEA.....	47

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

NENO LA MCHAPISHAJI

Kitabu ulichonacho mikononi mwako asili yake ni cha lugha ya Kiarabu kwa jina la, *al-Imam Husayn ash-Shakhsiyyatun wa 'l-Qadhiyyah*, kilichoandikwa na Sheikh Hasan Musa as-Saffar. Sisi tumekiita, Imam Husain (a.s.) ni Utu na Kadhia.

Imam Husain (a.s.), mjukuu wa Mtume Muhammad (s.a.w.w.) alikataa kula kiapo cha utii kwa mtawala dhalimu na badala yake akaamua kujitoa muhanga kwa ajili ya kuinusuru dini ya Allah kutokana na upotoshaji uliokuwa ukifanywa na mtawala dhalimu wa wakati huo - Yazid bin Muawiya bin Abu Sufyan.

Imam Husain aliishi kwa malengo makubwa ya kuwasaidia na kuwakomboa wanyonge kutokana na ukandamizaji wa watawala madhalimu, na hususan kuurudishia Uislamu heshima yake.

Kwa hakika hakuinusu tu dini ya Allah, bali pia alijitoa muhanga kwa ajili ya wanyonge na wanaokandamizwa ulimwenguni pote. Hii ndio maana kila mwaka inapofika mwezi wa Muharram, Waislamu ulimwenguni kote hukusanyika si kwa ajili ya kuomboleza tu, bali pia kukumbushana yale ambayo Imam (a.s.) aliyatolea muhanga na kuhimizana kuyasimamia na kuyafanyia kazi.

Mwandishi wa kitabu hiki anatumia kalamu yake kuelezea harakati za Imam Husain (a.s.) zilivyoinusu dini ya Allah na kuwakomboa wanyonge na wanaokandamizwa ulimwenguni pote. Azma yake ni kuendeleza harakati hizo katika ulimwengu huu wa sasa ambao akina Yazid bado wapo na wanaendelea kujitokeza kila

wakati. Tumekiona kitabu hiki ni chenye manufaa sana, hususan wakati huu ambapo watawala mabeberu na madhalimu wamezidisha mbio zao za kuwakandamiza wanyonge na kuyakandamiza na kuyaonea mataifa madogo ulimwenguni kwa kuanzisha vita baina yao na kupora rasilimail zao.

Kutoka na ukweli huu, taasisi yetu ya Al-Itrah imeamua kuchapisha kitabu hiki kwa lugha ya Kiswahili kwa madhumini yake yaleyale ya kuwahudumia Waislamu, hususan wazungumzaji wa Kiswahili.

Tunamshukuru ndugu yetu Abdul-Karim Juma Nkusui kwa kazi kubwa aliyoifanya ya kukitarjumi kitabu hiki kwa Kiswahili kutoka lugha ya asili ya Kiarabu. Aidha tunawashukuru wale wote walioshiriki kwa namna moja au nyingine hadi kufanikisha kuchapishwa kwake. Allah awalipe wote malipo mema hapa duniani na kesho Akhera – Amin.

Mchapishaji
Al-Itrah Foundation

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

UTANGULIZI

Watu wengi katika maisha haya wanaishi bila lengo zaidi ya lile lililo ndani ya nafsi zao, kubwa wanalolifikiri na linalo wapeleka mbio ni kuratibu mambo ya maisha yao binafsi na kupata pato na manufaa kwa ajili ya nafsi zao. Na mafanikio ya watu hawa katika maisha ni machache sana, na wala hayana athari inayotajwa katika harakati za historia ya binadamu. Hakika wao huja katika maisha na kuondoka bila kuacha athari yoyote ya tukio lolote, au kuiachia zama chochote miongoni mwa sauti ya uwepo wao. Hakika wao wanatumia bila kuza-lisha, na ni wenye kushughulishwa bila kushughulika.

Na kuna kundi dogo katika wanadamu linatofautiana na hao kwa kuwa na uelewa wenye wigo mpana zaidi ya dharti zao, wao wanakwenda mbio kwa ajili ya kuwanufaisha wengine, na kutumikia misingi na maadili matukufu na kunyanyuka kiwango cha maisha kwa kwenda katika yale ambayo ni bora zaidi na mazuri zaidi. Kundi hili bora ndilo linalochora mzunguko wa historia na kuelekeza matukio ya maisha, na hatimaye sauti na uwepo wao inabaki ni wenye kudumu pamoja na zama.

Na wa mwanzo katika kundi hili ni kundi la wanamapinduzi waten-genezaji, ambao hawakubali kunyamaza kimya mbele ya dhalimu na kujisalimisha kwake, na wananyanyua sauti ya haki na wanakwenda mbio kusimamisha uadilifu ilihali wanabeba roho zao katika mikono yao bila kujali wataangukia katika mauti au mauti yatawaangukia.

Imam Husein bin Ali (as) alibeba kilele cha utukufu huu mtukufu katika harakati za kundi la mapinduzi katika historia ya binadamu. Hivyo si ajabu anga kujaa utajo wake mtukufu katika muda wote wa historia, na kushuhudia wigo mpana katika kila nyanja, kwa aina na idadi, katika kuadhimisha kumbukumbuku ya mapambano yake matukufu kila mwanzo wa mwaka mpya wa Hijiria.

Na kitabu hiki kidogo kilichomo mikononi mwa msomaji mpendwa kinawakilisha mwitikio na unyenyekevu wa kumbukumbu yake, humu kuna mazungumzo juu ya shakhisiya yake tukufu na kadhia yake tukufu ambayo kwa ajili yake alifanya mapinduzi.

Hasan as Safar
30/4/1426 Hijiria,
Sawa na 7/6/2005 Miladia.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

TAFAKARI KATIKA MAZAZI YA HUSEIN (AS)

Miongoni mwa matatizo yanayoonekana katika kuamiliana na turathi ndani ya duara la maandiko ya kidini na matukio ya kihistoria, ni tatizo la kuamiliana nayo kwa kuchagua, kwa kutilia mkazo baadhi ya maandiko na matukio na kuyadhihirisha kwa namna ya kuyakuza, na kupuuza maandiko na matukio mengine kwa kuyapita bila kuyajali. Na hiyo ni kwa kufuata matamano na utashi wa kimadhehebu au kisi-asa bila vigezo vya kielimu na vya kimaudhui.

Unaweza kukuta kundi hili au lile linatia mazingatio makubwa katika andiko fulani au tukio fulani, ambalo halitofautiani sana na maandiko mengine au matukio mengine mfano wake, lakini ni kwa ajili tu ya kutaka litumikie mielekeo ya kundi hilo, wakati ambapo wanafumbia macho upande mwingine na kupuuza andiko au tukio lingine ambalo lina mafunzo mengi ambayo yanahitaji kutiliwa mkazo na kufanyiwa mazingatio.

Na hakika maudhui hupelekea andiko au tukio kutiliwa mazingatio kwa kufuata vipimo na vigezo vya kielimu, kwa kuzingatia kiwango cha usahihi katika nukuu yake, na nafasi ya athari ya nukuu hiyo katika muundo wa fikira na sharia ya dini, ndani ya mtiririko wa nyaraka za kihistoria.

Na katika suala la mazazi ya Imam Husein bin Ali (as) mjukuu wa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) na manukato yake, tunapata tukio la kipekee la aina yake, ambalo halijapewa haki yake katika mazingatio na msisitizo ndani ya jamii ya Waislamu wengi wenye kujishughulisha na mambo yanayohusu maandiko na historia.

Tukio la Kipekee:

Nususi nyingi zinaashiria kwenye tukio la kipekee la aina yake, lililoambatana na mazazi ya Imam Husein (as) na kukua kwake katika mikono ya babu yake Mtukufu Mtume (saww), nalo ni tukio la Nabii (saww) kuelezea tukio la kuuliwa Husein na kufa kwake shahidi. Na Mtume (saww) kutangaza kuguswa kwake na kumia kwake kutokana na hilo.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Kwa kawaida wakati wa kumpokea mtoto yeyote yule mpya, familia hutawaliwa na furaha na sururi, na hujawa na hali ya matumaini na mategemeo kwa mustakabali wa mtoto mpya. Na hakuna shaka kwamba Nabii (saww) alikuwa anasubiri kwa hamu na shauku, lile ambalo Mwenyezi Mungu alimwahidi ambalo ni kizazi kitukufu na dhuria wake wema watakaokuwa ni mwendelezo wa uwepo wake, ambapo waovu wa kikuraishi walikuwa wanamtia dosari kwamba yeye ni mtu aliyekatikiwa kizazi na dhuria, hadi Mwenyezi Mungu Mtukufu akateremsha Sura nzima ya **al-Kawthar**:

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

“Hakika tumekupa wingi sana. Basi swali kwa ajili ya Mola Wako na uchinje. Hakika mwenye kukubughudhi, yeye ndiye mwenye kukatikiwa.”

Hakika moja ya tafsiri ya “Wingi sana” (*Kawthar*) ambao Mwenyezi Mungu Mtukufu alimpa Nabii Wake (saww), ni kizazi na dhuria. Ame-sema al-Fakhar Razi: “Na kauli ya tatu: Al-Kawtharni watoto wake (saww), wamesema ni kwa sababu Sura hii, hakika iliteremka ikiwa ni jibu kwa aliyemtia dosari Mtume (saww) kwa kutokuwa na watoto wa kiume.”¹

Na kutokana na hali hiyo ilipasa Mtukufu Mtume adhihirishe furaha yake na sururi yake kwa uzao wa mjukuu wake Husein (as). Lakini jambo linalosimuliwa na riwaya zilizopokewa ni kwamba Mtume (saww) alidhihirisha huzuni yake kutokana na yale yatakayompata mtoto wake Husein, alifanya hivyo katika sehemu nyingi na mbele ya watu mbalimbali, na hilo ni tukiola kipekee na la aina yake, halijatokea mfano wake kwa Mtume (saww), nalo linastahiki kusomwa zaidi na kufanyiwa utafiti.

Mifano ya Nususi:

Riwaya nyingi zimezungumzia hali hii ya kipekee na imenukuliwa katika rejea mbalimbali za Hadith zenye kuzingatiwa kwa Waislamu

¹. Tafsir al-Kabiyr, Juz. 32, Uk. 124

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Sunni na Shia, na wahakiki katika elimu ya Hadith wametilia mkazo usahihi wa sanadi zake, na ifuatayo ni baadhi ya mifano miongoni mwa nususi hizo:

Katika kitabu *al-Mustadrak Alas Sahihayn* cha al-Hakim an-Nisaburiy katika hadith namba 4818, imepokewa kwa sanadi yake kutoka kwa Ummul-Fadhli binti ya al-Harith, kwamba yeye aliingia kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) na kusema: “Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu, hakika mimi nimeona ndoto mbaya usiku.” Akasema (saww): “Ni ipi hiyo?” Akasema: “Hakika ni mbaya sana.” Akasema (saww): “Ni ipi hiyo?” Akasema: “Nimeona kana kwamba kipande cha mwili wako kimekatwa na kikawekwa katika mapaja yangu.” Akasema (saww): “Umeona kheri, Fatma atajifungua Inshaallah kijana na atakuwa katika mapaja yako.” Fatma akajifungua Husein, na kweli akawa katika mapaja yangu kama alivyosema Mtukufu Mtume (saww). Siku moja niliingia kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) na nika muweka katika mapaja yake, kisha nikageuka, mara nikaona macho ya Mtume yanabubujika machozi, nikasema: “Ewe Nabii wa Mwenyezi Mungu, kwa haki ya baba yangu na mama yangu, kuna nini?” Akasema: “Amenijia Jibril (as) na kunipa habari kwamba umma wangu utamuwa mtoto wangu huyu.” Nikasema: “Huyu?” Akasema: “Ndiyo, na ameniletea udongo mwekundu.” Al-Hakim anasema: Hadith hii ni sahihi kwa mujibu wa masharti wanayoyakubali masheikh wawili (Bukhari na Muslim), lakini hawakuiandika.²

Sheikh Muhammad Naaswir Diyn al-Albaaniy amepokea hadithi iliyotangulia katika orodha ya hadithi sahihi, chini ya namba 821, na akatoa maelezo kwa kusema: “Ina ushahidi mwingi unaothibitisha usahihi wake, miongoni mwa ushahidi huoni ule uliopo kwa Ahmad bin Hanbal katika juzuu ya 6, Uk. 294. Ametusimulia Waki’u amesema: Amenisimulia Abdillahi bin Said kutoka kwa baba yake kutoka kwa Aisha au Ummu Salama, kwamba Nabii (saww) alimwambia mmoja wao: “Ameingia katika nyumba yangu Malaika ambaye hajawahi kuingia kwangu hapo kabla, na ameniambia: ‘Hakika mtoto wako huyu – Husein - atauwawa, na ukitaka

---

² *al-Mustadraku Alaa Sahihain*, Juz. 3, Uk. 194.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

nitakuonyesha udongo wa ardhi ambayo atawawa.” Anasema: “Akatoa udongo mwekundu.” Al-Albaaniy amesema: Na sanadi hii ni sahihi kwa kwa mujibu wa masharti wanayoyakubali masheikh wawili (Bukhari na Muslim). Na Haytham amesema katika juzuu ya 9, Uk. 187: “Ameipokea Ahmad na wapokezi wake ni watu sahihi.”³

Ampokea Imam Ahmad bin Hanbal katika Sanadi yake hadith namba 648, kwa sanadi yake kutoka kwa Abdillah bin Nujiy kutoka kwa baba yake, kwamba alitembea pamoja na Ali, alikuwa ni rika lake, walipofika usawa wa Nainawa walipokuwa wanakwenda Siffin, Ali alinadi: “Subiri ewe Abu Abdillah, subiri ewe Abu Abdillah kando ya mto Furati.” Nikasema: “Kuna nini?” Akasema (as): “Siku moja niliingia kwa Nabii wa Mwenyezi Mungu (saww) nikakuta macho yake yanabubujika machozi, nikasema: ‘Ewe Nabii wa Mwenyezi Mungu kuna yeyote aliyekukasirisha, macho yako yana nini mbona yanabubujika machozi?’ Akasema (saww): ‘Punde tu Jibril ameondoka kutoka kwangu, amenisimulia kwamba Husein atawawa kando ya mto Furati.’” Akasema (as): “Je, naweza kukunusisha udongo wake?” Nikasema: “Ndiyo.” Akanyoosha mkono wake akachukua udongo akanipa, kwakweli sikuweza kuyadhibiti macho yangu, nayo yalibubujika machozi.”⁴

Na kuna riwaya nyingi katika vitabu mbalimbali vya hadith na historia zinazonukuu ushahidi kama huu kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww), kwamba alizungumzia yatakayotokea kwa mjukuu wake Husein(as) na alidhihirisha huzuni yake na kumia kwake kutokana na yale yatakayompata Husein baada ya muda wa nusu karne, ambapo uzao wa Husein (as) ulikuwa ni mwaka wa nne Hijiria au mwaka wa tatu Hijiria, na kufa kwake ilikuwa ni mwanzoni mwa mwaka wa sitini. Alizungumzia hilo na kudhihirisha huzuni yake hadi jambo hili likawa mashuhuri na maarufu katika nyumba ya Nabii na kwa walio karibu yake miongoni mwa masahaba wake, kama alivyopokea al-Hakim an-Nisaburiy katika *Mustadrak* yake kwa sanadi yake kutoka kwa Abbasi (r.a), amesema: “Hatukuwa na shaka sisi na

³ Silsilatul-Ahaadith Sahihi, Juz. 2, Uk. 485.

⁴ Musnad Imam Ahmad bin Hanbal, Juz. 1, Uk. 264.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Ahlulbait waliokuwepo, kwamba Husein bin Ali atauwawa Karbala.”⁵

Hakika Mama wa Waumini waliiona hali hii kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww), na vilevile masahaba kadhaa. Shawkaniy anasema katika *Duru Swahabat Fiy Manaagib al-Qarabat Waswahabat* baada ya kunukuu baadhi ya hadith katika maudhui hii: “Na ameandika mfano wa hadith hizi Twabaraniy kutoka katika hadith ya Ummu Salama, na Ibn Sa’d kutoka katika hadith ya Aisha, na Twabaraniy tena katika kitabu *al-Kabiyr* kutoka katika hadith ya Zainab binti Jahshi, na Ahmad na Abu Ya’liy, na Ibnu Sa’d, na Twabaraniy tena katika kitabu *al-Kabiyr* kutoka katika hadith ya Ali, na Twabaraniy tena katika kitabu *al-Kabiyr* kutoka katika hadith ya Abi Umamah, na Twabaraniy tena katika *al-Kabiyr* kutoka katika hadith ya Anasi, na Twabaraniy tena katika kitabu *al-Kabiyr* kutoka katika hadith ya Ummu Salama na Abi Sa’d, na Twabaraniy tena katika kitabu *al-Kabiyr* kutoka katika hadith ya Aisha, na Ibn Asakir kutoka katika hadith ya Zainab Ummul - Muuminina, na Ibn Asakir tena kutoka katika hadith ya Ummul - Fadhil binti ya al-Harith mke wa Abasi.”⁶

Kisimamo cha Tafakari:

Sisi kama Waislamu itikadi yetu kuhusu Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) ni kwamba hakika vitendo vyake na kauli zake havitokei bure tu na bila faida, wala haviwezi kutokea kwa jazba tu na utashi binafsi, hivyo tunapokuta vitabu vya historia na rejea za hadith zinatuaambia kwa sanadi zake sahihi ambazo hazina shaka, na kwa njia mbalimbali zisizodhibitiwa na duara la madhehebu fulani, bali zimepokewa katika rejea za Kishia na za Kisunni, na zote zinasimulia tukio maalum la kipekee lililotokea kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) kuhusu Imamu Husein (as), na halija kaririwa lingine mfano wake kwa yeye Mtume (saww) kumtendea mwingine, na kwamba kitendo hiki makhususi cha kiutumeme kimejirudiarudia katika sehemu nyingi na mbele ya watu mbalimbali, jambo ambalo linaonyesha kusudio lake la kulenga kutangaza na kufahamisha tukio hilo, je huoni kwamba hali

⁵. al-Mustadrak Alaa Sahihain, Hadith namba 4826, Uk. 197.

⁶. Duru Sahabah Uk. 295.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

hiyo inamaanisha kuwa kuna lengo maalum nyuma ya tukio hili la ajabu? Kwa nini Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) anazungumzia kuuwawa kwa mjukuu wake Husein, wakati Husein yuko katika mwaka wake wa kwanza wa kuzaliwa, na tukio la kuuwawa kwake litatokea baada ya miaka hamsini? Na ni kwa nini Mtume (saww) anadhihirisha kuumia kwake na kuhuzunishwa kwake na tukio litakalotokea baada ya muda wa zaidi ya nusu karne? Kisha kwa nini kuwe na mazingatio yote haya kutoka kwa Mwenyezi Mungu Mtukufu kwa kumwambia Nabii Wake (saww) juu ya hilo na kuainisha ardhi ambayo litatokea tukio hilo na kumpa udongo kutoka katika ardhi hiyo?

Hakika haisihi kupita haraka katika maelezo na simulizi hizi, na wala hapasi kuzipuuzwa yule ambaye anaheshimu Sunna ya Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) na anaamini hoja ya kauli zake na vitendo vyake, bali ni lazima kutafiti hoja za kadhia hii na kutafakari katika upeo wake na maana yake.

Katika Elimu ya Ghaibu:

Hadith ya Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) haikuwa ni aina ya uchambuzi wa kisiasa wa mabadiliko ya kijamii yanayosubiriwa, na wala haikuwa ni sawa na makisio na makadirio ya tukio linaloweza kutokea, bali habari ilikuwa ni yakini tupu juu ya kuuliwa mtu fulani na katika sehemu maalum, na kuitegemeza habari hiyo kwa Mwenyezi Mungu Mtukufu.

Hakika habari hii inaingia ndani ya duara la elimu ya ghaibu ambayo ni mahususi kwa Mwenyezi Mungu Mtukufu, anasema (swt):

﴿ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ ﴾

“Na ziko kwake funguo za ghaibu; hakuna azijuaye ila Yeye.”

(Surat An'am: 59).

Na anasema (swt):

﴿ وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي

﴿ مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴾

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

“Na wanasema: Kwa nini hakuteremshiwa ishara kutoka kwa Mola Wake? Sema hakika ghaibu ni ya Mwenyezi Mungu tu, basi ngojeni na mimi niko pamoja nanyi katika kungoja.”

(Surat Yunus: 20)

Na anasema (swt):

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢٠﴾

“Sema: Hapana katika mbingu na ardhi ajuaye ghaibu isipokuwa Mwenyezi Mungu; wala wao hawajui lini watafufuliwa.”

(Surat Namli: 65).

Lakini Mwenyezi Mungu anawafahamisha Manabii Wake na Mawalii Wake ayatakayo katika ghaibu, na hayo yanatiliwa mkazo na aya nyingi katika Qur’ani Tukufu kama vile kauli yake (swt):

عَلِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ﴿٦٥﴾ إِلَّا مَن آرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْأَلُ مَن بَيْنَ يَدَيْهِ وَمِن خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٦٦﴾

“Ni Mwenye kujua ghaibu, wala hamdhihirishii yeyote ghaibu Yake. Isipokuwa Mtume aliyemridhia. Naye huyo humwekea wal-inzi mbele yake na nyuma yake.”

(Surat Jinn: 26 – 27).

Na anasema (swt):

ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۗ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿٦٧﴾

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

“Hayo ni katika habari za ghaibu tulizokupa wahyi. Na hukuwa pamoja nao walipoazimia shauri lao wakipanga njama.”
(Surat Yusuf: 102).

Na anasema (swt):

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ تَجْتَبِي مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ

“Na hakuwa Mwenyezi Mungu ni mwenye kuwafunulia mambo ya ghaibu, lakini Mwenyezi Mungu humchagua amtakaye katika Mitume yake.”

(Surat Imran: 179).

Na ni thabiti kwa Waislamu wote kwamba Nabii (saww) alitoa habari juu ya mambo mengi ya ghaibu, na alitoa habari za matukio yajayo, miongoni mwayo yapo yaliyotokea katika maisha yake vilevile kama alivyoeleza, na yapo yaliyotokea baada ya kufariki kwake vilevile kama alivyoeleza (saww). Na tukio la kufa shahidi Abu Abdillahi Husein (as) ni miongoni mwa maelezo ya kinabii na ni miongoni mwa usadikishaji wa mambo ya ghaibu ambao habari zake zilitolewa na Mtume (saww), na tukio likatokea kama alivyoeleza.

Na hakika kuna tofauti iliyo wazi baina ya elimu yake (swt) juu ya mambo ya ghaibu, na elimu ya Manabii na mawalii juu ya mambo ya ghaibu. Elimu Yake (swt) ni ya dhati inajitegemea na inajitosheleza na ni pana, ama elimu ya Manabii na mawalii juu ya mambo ya ghaibu ni kujifunza kutoka Kwake (swt), na wala haitokani na uwezo wao binafsi, na ni Yeye ndiye hupanga ayatakayo katika kuwafahamisha, kuwajaza na kuwaelimisha.

Umuhimu waMtu na Tukio:

Inadhihirika kwa uwazi kutokana na riwaya na nususi zilizopo kelewa kuhusu Mtume (saww) kutoa habari ya kuuliwa mjukuu wake Husein (as), nafasi mahususi ya Imam Husein kwa babu yake Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) na kwa Mwenyezi Mungu Mtukufu, na ku-

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

tilia kwake umuhimu mkubwa tukio la kuuliwa Husein (as). Hakika riwaya zinaashiria jinsi Mwenyezi Mungu alivyotilia umuhimu kwa kumfikishia Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) maudhui ya kuuliwa Husein (as) kupitia kwa Malaika Watukufu, na kwa kumpelekea udongo kutoka ardhi ya sehemu atakayouliwa Husein, ambayo ni ardhi ya Karbala, ili Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) auone na aunuse.

Katika baadhi ya nususi kama ilivyo katika *al-Mustadrak Alas Sahihayn*, imepokewa kutoka kwake (saww): “Alinjia Jibril (as) akanipa habari kwamba umma wangu utamuwa mtoto wangu huyu, na ameniletea udongo mwekundu wa sehemu hiyo.”⁷

Na katika riwaya nyingine aliyopokea Imam Ahmad bin Hanbal katika *Musnad* yake kutoka kwake (saww): “Ameingia katika nyumba yangu Malaika ambaye hajawahi kuingia kwangu hapo kabla, na ameniambia: ‘Hakika mtoto wako huyu – Husein - atauwawa, na ukitaka nitakuonyesha udongo wa ardhi ambayo atauwawa.’” Anasema: “Akatoa udongo mwekundu.”⁸

Kama ambavyo amepokea Ibn Hanbal katika *Musnad* yake kutoka kwa Anas bin Maliki: “Hakika malaika wa mvua aliomba ruhusa kwa Mola Wake aende kwa Nabii (saww), Naye akamruhusu. Akamwambia Ummu Salama: “Tuangalizie mlango asiingie kwetu yeyote.” Anasema: “Alipokuja Husein ili aingie nilimzuia, lakini akaruka na kuingia, akawa anakaa juu ya mgongo wa Nabii (saww) na mabegani mwake. Malaika akamwambia Nabii: ‘Je, unampenda?’ Akasema: ‘Ndiyo.’ Akasema: ‘Ama hakika umma wako utamuwa na ukitaka nitakuonyesha sehemu ambayo atauliwa humo.’ Akapiga kwa mkono wake, basi akaleta udongo mwekundu, Ummu Salama akauchukua akaufunga katika mtandio wake.”⁹

Haya ni kuhusu jinsi Mwenyezi Mungu alivyotilia umuhimu suala hili kwa kumfikishia Mtume (saww) habari kamili. Vilevile inabainika kutokana na mkusanyiko wa riwaya zilizopokelewa kuhusu maudhui hii, jinsi Mtume wa Mwenyezi Mungu alivyotilia umuhimu suala hili

⁷ al- Mustadrak Alaa Sahihain, Hadith namba 4818.

⁸ Musnadi Imam Ahmad bin Hanbal, Hadith namba 27059.

⁹ Rejea iliyotangulia Hadith namba 13573.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

kwa kuwapa habari wengine, ikiwa ni pamoja na kudhihirisha kwake (saww) huzuni na kuumia kwake kutokana na suala hilo, jambo ambalo linaonyesha kina cha mapenzi yake (saww) kwa Husein na jinsi alivyoteseka katika moyo wake kutokana na msiba wa Husein.

Na ikiwa tukio hili lina kiwango hiki cha umuhimu kwa Mwenyezi Mungu na kwa Mtume Wake (saww) kabla ya kutokea kwake je haisitahiki Waislamu walitilie umuhimu baada ya kutokea kwake?

Hakika haisihi kuangalia tukio la Karbala kwamba ni mzozo wa kisiasa kuhusu utawala na serikali, wala sio vita binafsi baina ya Husain na Yazid, wala sio ikhitalafu iliyotokea baina ya wahenga na hivyo vizazi vinavyofuatia havihusiani nayo. Hakika kama ingekuwa hivyo jambo hili lisingepata mazingatio yote haya katika wahyi wala lisingehitajia juhudi zote hizi kubwa kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu.

Suala ni kubwa zaidi kuliko kuangaliwa kwa njia hii ya juu juu isiyo na maana, hakika suala linafungamana na kuhifadhi nafasi ya Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) katika umma, na nafasi ya Ahlulbait wake ambao ndio waendelezaji wa ujumbe wake, na ambao mara nyingi aliuusia umma kuwapenda na kutekeleza haki yao, kama vile kauli yake (saww) ambayo ameipokea Muslim katika *Sahih* yake: “Na Ahlulbait wangu, nawakumbusheni juu ya Ahlulbait wangu, nawakumbusheni juu ya Ahlulbait wangu, nawakumbusheni juu ya Ahlulbait wangu.”¹⁰

Kama ambavyo pia suala linafungamana na nafasi ya umma katika kupambana dhidi ya dhulma na upotovu ambao ulifikia upeo na kilele kwa kuwatesa Ahlulbait hapo Karbalaa, na kwa sababu hii Ahlulbait wameitilia umuhimu shahada ya Imam Husein (as) na wamewausia wafuasi wao juu ya hilo, kwa kufuata jinsi Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) alivyoitilia umuhimu.

Mustakabali wa Watoto:

Tunaweza kudokeza katika maudhui haya suala la kutilia umuhimu na kujali mustakabali wa watoto, ambapo Mtume wa Mwenyezi Mungu

¹⁰ Sahihi Muslim, Hadith namba 2408.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

(saww) hakushughulishwa na furaha wakati wa kuzaliwa Husein (as), na wakati wa kukua kwake na kustawi kwake, hiyo ni kutokana na kuangalia mustakabali wake na hatima yake. Na kutokana na hilo tunanyambua kanuni ya malezi muhimu, nayo ni dharura ya kufikiria mustakabali wa watoto na kupanga mikakati ya hatua zao za maisha.

Hakika jamii zilizoendelea na nchi zilizoendelea huratibu siasa zake za mustakabali katika mafunzo, afya, ujenzi na nyanja zingine, kwa msingi wa kiwango cha ongezeko la idadi ya watu na mahitaji yao. Ikiwa kiwango cha ongezeko kwa mfano ni asilimia mbili au chache au zaidi, hakika hilo linamaanisha kwamba wanawajibika kuandaa shule zinazotosheleza ongezeko hili baada ya miaka kadhaa, na vilevile wanawajibika kuandaa mafunzo ya chuo kikuu, huduma za afya na nafasi za kazi na hata miundombinu ya barabara na miji kulingana na ongezeko husika.

Na vile vile hakika familia zilizoendelea zinazojali mustakabali wa watoto wao, huwa zinaweka mipango na mfumo unaodhamini mafanikio ya watoto na maendeleo yao, tangu siku za awali za kuzaliwa kwao na kuja kwao katika maisha. Sasa hivi katika baadhi ya nchi kuna mfumo katika baadhi ya benki na mashirika ya bima kwa ajili ya huduma ya mustakabali wa watoto, na dhamana ya kutayarisha mahitaji yao ikiwa ni pamoja na mafunzo ya elimu ya juu, kwa kila mtu kutoa katika shirika bima ya kiasi maalum kinachokatwa kutoka katika pato lake la mwezi, ili shirika baadaye libebe bima kwa kutoa gharama ya kumsomesha mtoto.

Hakika aina hii ya kufikiria na mipango ya baadaye ni jambo la dharura sana na muhimu kwa jamii zetu, jamii ambayo inaonekana kana kwamba imeshughulishwa na idadi kubwa ya watoto, ambapo shule hazitoshi, wala vyuo vikuu, na fursa za kazisi za kuwatosha wao. Kama ambavyo baadhi ya familia zinatumia uwezo wake uliopo katika mambo ya anasa na yasiyo ya lazima, kama vile safari za kitalii, bila ya kuweka kitu chochote katika akiba kwa ajili ya kujenga mustakabali wa watoto wao. Kisha zinajikuta katika hali ya kushindwa kuwasaidia watoto kutengeneza njia ya maendeleo yao katika maisha.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Hakika kufikiria mustakabali ni jambo la wajibu ambalo ni lazima liwe ni sehemu isiyotengana na mazingatio ya mwanadamu mwerevu, na hususan ukizingatia ugumu wa maisha uliopo na ongezeko la mahitaji yake. Hakika Qur’aniTukufu inatuamrisha kutafakari mustakabali wa watoto wetu katika akhera na baada ya dunia, ukiachilia mbali kufikiria katika mambo ya dunia yao. Na kwa hakika kufaulu watoto wetu huko akhera inategemea wema wao katika dunia, anasema Mwenyezi Mungu Mtukufu:

يَتَأْتِيهِمُ الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوًا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا
مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾

“Enyi mlioamini! Jilindeni nafsi zenu na ahali zenu na Moto ambao kuni zake ni watu na mawe. Wanausimamia Malaika wakali, wenye nguvu. Hawamwasi Mwenyezi Mungu kwa anay-owaamrisha, na wanatenda wanayoamrishwa.”

(Surat Tahrim: 6)

Kama ambavyo Qur’aniTukufu inatuzindua kuangalia dharura ya kushirikiana katika kutengeneza mazingira ya kijamii yanayodhamini na kutoa uhakika wa mustakabali wa watoto, hata kama watakuwa wamekosa baba zao, tuliangalie hilo kwa njia ya kushikamana na mwe-nendo mzuri, na kuchunga haki za mayatima na mafakiri katika jamii, anasema (swt):

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ فَأَرْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا
لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٦﴾ وَلِيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَةً ضِعَفًا
خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧﴾

“Wanaume wana fungu katika walichoacha wazazi wawili na akraba, na wanawake (pia) wana fungu katika walichoacha wazazi wawili na akraba, kikiwa kidogo au kingi - fungu lililofaradhiwa. Na wakati wa kugawanya watakapohudhuria wenye ukuruba na

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

mayatima na maskini, basi wapeni nao kitu katika hiyo na waambieni maneno mazuri.”

(Surat Nisaa: 8 – 9)

Pamoja na dini kumhamasisha mwanadamu juu ya kutoa na kujitolea katika njia ya Allah na mambo ya kheri, lakini kuna riwaya zinazoashiria kwamba anatakiwa kutoa kipaumbele katika kufikiria mustakabali wa watoto, na kwamba haipasi kwa mwanadamu kutoa mali zake zote katika kujitolea katika njia ya Allah kwa kuwaacha watoto wake katika ufakiri na hali ya kuhitajia. Kutoka kwa Abi Baswir kwamba alimuuliza Imam Ja'far as-Sadiq (as): Je, inafaa mtu kuifanya mali yake kuwa ya jamaa zake wa karibu? Akasema: “Ni mali yake anafanya anachokitaka hadi mauti yamfike, hakika mwenye mali anaruhusiwa kufanya atakalo katika mali yake maadamu yuko hai, akipenda anaitoa zawadi na akitaka anaitoa sadaka na akipenda anaiacha hadi yamfike mauti. Na kama atausia basi hana haki isipokuwa theluthi moja tu, isipokuwa kilichobora ni asimpiteze anayemtegemea, wala asiwadhuru warithi wake. Na imepokewa kwamba Nabii (saww) alimwambia mwanaume mmoja miongoni mwa Answar, aliacha watumwa wake na hakuwa na wengine wasiokuwa hao, hivyo Nabii (saww) akamkosoa na akasema: ‘Ameacha watoto wadogo wanawaomba watu.’”¹¹

UPANDE WA KIJAMII KATIKA MAISHA YA IMAM HUSEIN (AS)

Hakika tunasherehekea kumbukumbu za Maimam Watukufu (as) na tunasherehekea minasaba ya Kiislamu, ili tuungane pamoja na historia kongwe na tuchukue kutoka katika historia hiyo mafunzo na mazingatio yatakayo tunufaisha katika wakati tulionao na kujenga mustakabali wetu. Na inapofika kwetu kumbukumbu ya uzao au shahada ya Imam fulani kati ya Maimam, hakika sisi huwa tunajali na kuitilia umuhimu ili tupate mwanga katika sira ya Imam husika na tuongoke kwa maelekezo yake na mwongozo wake.

Na ikiwa riwaya za kihistoria zimetofautiana katika kuainisha tarehe ya kuzaliwa Imam Husein, je ilikuwa ni katika mwaka wa tatu au

¹¹. al-Kafiy, Juz. 7, Uk. 8 na 9.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

wanne Hijiria, na je ilikuwa katika mwezi wa Shaban au ni katika mwisho wa mwezi wa Rabiul-Awal, na je ni katika siku ya tatu au ya tano katika mwezi wa Shaban, hakika ikhitlafu hizi tunazikuta katika matukio na kumbukumbu nyingi za matukio ya kihistoria na katika maelezo ya watu wake, na hakuna tatizo kutegemea riwaya ambayo tunaona ni ya sawa zaidi tunapotaka kusherehekea mnasaba wowote muhimu, maadamu tu lengo ni kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu katika kutukuza alama zake na kufaidika na uongofu wa mnasaba nafaida yake.

Upande waKijamii Katika Maisha ya Imam:

Katika mazungumzo yetu tutazungumzia upande miongoni mwa pande za maisha ya Imam, upande ambao ni tajiri na wenye manufaa, nao ni upande wa kijamii katika sira yake tukufu. Na kwa kuangalia kwa haraka haraka tunafupisha upande huu katika nukta tatu:

1. Kuingiliana na jamii,
2. Mfano wa tabia njema,
3. Kujali maeneo yenye udhaifu katika jamii.

Kuingiliana na Jamii:

Mwanadamu kubeba malengo makubwa au kumiliki kiwango cha juu cha elimu hakuathiri chochote katika harakati za mazingira na maisha, maadamu hajaambatana na hali ya kuingiliana na jamii, hali ambayo itatengeneza njia mbele ya malengo hayo makubwa na kuifasiri elimu katika vitendo vinavyoonekana. Kwa sababu hiyo Manabii na Maimam walikuwa wanaishi katikati ya watu, na wanashirikiana pamoja nao, na hawakuwa ni wenye kujitenga na kwenda juu ya vilele vya milima au katika mapango, wala hawakuwa wanajikweza na kujinyanyua juu ya watu katika maghorofa marefu. Vyovyote kiwavyo kiwango cha jamii katika ujahili na kutoendelea au katika uasi na mazingira ya ufisadi na upotovu, hakika bado mambo hayo mbele ya warekebishaji wa kiungu hayatoi sababu ya kukimbia na kujitenga na watu.

Ni sahihi kwamba kutangamana na watu na hali wao wanaishi katika hali ya ujahili na kutoendelea au wananyenyekea kwenye mazingira

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

ya ufisadi na upotovu, inaweza kusababisha adha nyingi na matatizo kwa watu wa Mungu, lakini hiyo ndio njia ya mageuzi na mabadiliko kama ambavyo ni wasila wa kupata thawabu za Mwenyezi Mungu na radhi zake. Imepokewa katika hadith iliyopokewa kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) kwamba amesema: “Muumini ambaye anatangamana na watu na anavumilia adha zao ni bora zaidi kuliko muumini ambaye hatangamani na watu na wala havumilii adha zao.”¹²

Na katika hadith nyingine ni kwamba hakika Mtume (saww) alimkosa mtu, akaulizia kuhusu yeye, mara mtu yule akaja na kusema: “Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu hakika mimi nilipenda kuuendea mlima huu ili nijitenge na kujipatia faragha ya kufanya ibada.” Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) akasema: “Mmoja wenu kuvumilia kwa muda wa saa moja, yale anayoyachukia katika baadhi ya nchi za Kiislamu, ni bora kuliko ibada yake ya miaka arobaini anayoifanya akiwa faragha.” Na katika riwaya nyingine: ya miaka sitini.¹³

Na Imam Husein (as) tangu mwanzo wa maisha yake amekulia ndani ya mambo ya kijamii na katikati ya matukio, babu yake Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) alikuwa ni kituo cha jamii na kiongozi wake wa juu, na baba yake Ali (as) alikuwa ni msaidizi wa Mtume na mkono wake wa kulia, bali alikuwa ni nafsi yake kwa mujibu wa Aya ya mubahala (maapizano). Hivyo yeye kuwepo katika uwanja wa jamii lilikuwa ni jambo la kawaida, kwani alishikamana na babu yake Mtume (saww), na ambaye alikuwa anamkumbatia mjukuu wake hata katika swala na anamchukua pamoja naye juu ya mimbari. Imepokewa kutoka kwa Abdillahi bin Buraidah kutoka kwa baba yake, amesema: “Ali-tuhutubia Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww), mara wakaja Hasan na Husein (r.a) wakiwa wamevaa kanzu mbili nyekundu wanaanguka na kunyanyuka, akateremka akawachukua akapanda nao juu ya mimbari.”¹⁴

Na katika msimamo ule mgumu baina ya Waislamu na Wakristo, alipowaita Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) kwenye maapizano, Husein alikuwa amebebwa juu ya mabega ya babu yake, yeye na kaka

^{12.} Kanzul- Ummal, Hadith namba 686.

^{13.} Rejea iliyotangulia – Hadith namba 11 354.

^{14.} Sunan Abi Daud, Juz. 1, Uk. 358, Hadith namba 1109.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

yake Hasan, wakiwakilisha watoto katika kauli yake (swt).

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ
وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى

الْكَاذِبِينَ ﴿٦١﴾

“Na watakaokuhoji baada kukufikia elimu hii, waambie: Njooi tuwaite watoto wetu na watoto wenu, na wanawake zetu na wanawake wenu, na nafsi zetu na nafsi zenu, kisha tuombe kwa unyenyekevu tutake laana ya Mwenyezi Mungu iwashukie waongo.” (Surat Imran: 61).

Na baada ya kufariki Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) Husein al-ijikuta ndani ya uchungu wa familia yake na mateso ya mama yake Fatma Zahara (as), alikuwa anaandamana naye katika mizunguko yake katika nyumba za Muhajirina na Answari kutafuta haki yake.¹⁵

Na historia inanukuu msimamo wa Imam Husein (as) mwanzoni mwa zama za Khalifa wa pili Umar bin al-Khatib, na Husein wakati huo alikuwa ndio anakamilisha mwongo wa kwanza katika umri wake: Anapokea Ibn Hajar al-Asqalani katika kitabu chake *al-Israbah* kutoka kwa Yahya Ibn Sa'd al-Answari, kutoka kwa Ubaid bin Hunain: Amenisimulia Husein bin Ali, amesema: “Nilimwendea Umar naye akiwa anahutubia juu ya mimbari nikapanda mimbari nikamwambia: ‘Teremka juu ya mimbari ya baba yangu na uende kwenye mimbari ya baba yako.’ Umar akasema: ‘Baba yangu hakuwa na mimbari.’ Akanichukua akanikalisha pamoja naye huku nikigeuza geuza changarawe katika mikono yangu, alipotemka akaondoka pamoja na mimi hadi kwenye nyumba yake akaniambia: ‘Nani amekufundisha haya?’ Nikasema: ‘Wallahi hakunifundisha yeyote.’ Akasema: ‘Kwa haki ya baba yangu natamani ungejaaliwa uwezo wa kuendelea kututembelea.’” Husein anasema: “Siku moja nilimwendea nikamkuta

¹⁵. Fatmatu Zahraa Minal-Mahdi Ilaa Ilahdi, Uk. 407, Chapa ya kwanza 1991.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

akiwa faragha na Muawiya, ilihali Ibn Umar akiwa mlangoni, Ibn Umar akarudi na mimi nikarudi pamoja naye. Baadaye alipokutana na mimi akaniambia: ‘Sijakuona.’ Nikasema: ‘Ewe kiongozi wa Wau-mini, hakika mimi nilikuja wakati ukiwa faragha na Muawiya, hivyo nikarudi pamoja na Ibn Umar. Akasema: ‘Wewe una haki zaidi ya ku-ruhushiwa kuliko mtoto wa Umar, hakika ni Mwenyezi Mungu ndiye ameotesha unayoyaona katika vichwa vyetu kisha ninyi.’” Sanadi yake ni sahihi.¹⁶

Na katika kisa hiki kuna dalili za kuvutia zilizo wazi, yeye pamoja na udogo wa umri wake anakwenda msikitini na anaeleza kilichopo katika nafsi yake kwa khalifa na mbele ya watu, na anakiri kwamba maamuzi hayo yanatokana na maamuzi yake mwenyewe na hakuambiwa na yeyote, na kisha anakwenda kumtembelea khalifa katika nyumba yake. Na tunaona katika zama za Khalifa Uthman Imam Husein anajiunga na jeshi la Kiislam kwa ajili ya ufunguzi wa Afrika, na jeshi lilikuwa chini ya uongozi wa Aqabah bin Abdil-Qays na Abdillahi bin Naafi‘i bin al-Harth, na likiwajumuisha masahaba kama vile Abdillahi bin Abbas, Ibn Umar, Ibn Ja‘far, Hasan na Husein.

Kama ambavyo alishiriki katika vita vya Waislamu huko Tabrsitan na pande zake, na jeshi lilikuwa chini ya uongozi wa Said bin al-Aasi.¹⁷ Na ili kuthibitisha kuingiliana kwake na jamii, majilisi yake ilikuwa katika msikiti wa Nabii, ambapo alikuwa anazungukwa na kundi kubwa miongoni mwa wanaotafuta maarifa, wapokeaji wa elimu na wenye haja. Mwanaume mmoja mkuraishi alimuuliza Muawiya; “Husein anapatikana wapi?” Muawiya akamwambia: “Utakapoingia msikiti wa Mtume (saww) na kuona mkusanyiko wa watu kana kwamba ndege ametua katika vichwa vyao (wametulia), basi huo ni mkusanyiko wa Abu Abdillahi.”¹⁸ – Na ushahidi wa upande huu wa maisha ya Imam ni mwingi, nafasi ni finyu kwa kuuorodhesha.

Mfano wa Tabia Njema:

Katika kuamiliana mwanadamu pamoja na jamii hukuta mbele yake

¹⁶. al-Iswabatu Fiy Tamyiizi Swahabah, Juz. 2, Uk. 77.

¹⁷. Siratul-Aimaatu al-Itnaasharaa Juz. 2, Uk. 16.

¹⁸. Hayatul-Imam al-Husain Juz. 1, Uk. 137.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

watu wenye viwango na tabia zenye kutofautiana, na baadhi yao wanakabiliwa na mifundo ya kinafsi au mmong'onyoko wa maadili, unaomsukuma kwenye uovu na uadui, jambo ambalo linamchochea mwanadamu kulipiza kisasi na kutetea nafsi yake mbele ya watu hawa, na kuudhika kutokana na vitendo vyao. Lakini watu wachamungu kwa nyoyo zao kubwa na nafsi zao tukufu wanaelewa hali hiyo na wanakabiliwiana nayo kwa upole, utulivu na wema. Na Imam Husein (as) alikuwa ni kilele katika upande huu, alikuwa anapokosewa halipi ubaya kwa ubaya, wala dhambi kwa dhambi, bali alikuwa anamfanyia ihsani na wema, jambo lake katika hilo ni kama jambo la babu yake Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) ambaye aliwaenea watu wote kwa tabia yake njema na fadhila zake, na alijulikana kwa hali hii na ilienea kwake. Baadhi ya watumwa wake waliitumia fursa hii, hivyo walikuwa wanafanya makusudi kumkosea ili waneemeke kwa huruma yake na wema wake, wanahistoria wanasema: “Hakika mmoja kati ya watumwa wake alimkosea (as) kosa lililopasa kumwadabisha, Imam (as) akaamuru kuadabishwa, mtumwa akasema: ‘Ewe bwana wangu hakika Mwenyezi Mungu mtukufu anasema: Na wenye kuzuia hasira zao.’ Basi Imam akampokea kwa tabasamu na akasema: ‘Mwacheni nimeshazua hasira yangu.’ Mtumwa akafanya haraka kwa kusema: ‘Na wenye kuwasamehe watu.’ Akasema: ‘Nimeshakusamehe.’ Mtumwa akawa anataka ihsani ya ziada kwa kusema: ‘Na Mwenyezi Mungu anawapenda watu wema.’ Akasema: ‘Uko huru kwa ajili ya Mwenyezi Mungu.’ Kisha akaamuru apewe zawadi nzuri inayomtosheleza kwa mahitaji yake na itakayomwezesha kutowaomba watu.”¹⁹

Na Mar'wan alikimbilia kwake na kwa ndugu yake, naye ni kati ya maadui zao wakubwa, na hiyo ni baada ya kufeli tukio la Jamali, akawataka wamuombee kwa baba yao, wakamwendea na wakamweleza kuhusu jambo lake, wakasema: “Anakupa kiapo cha utii ewe Amirul-Muuminina.” Akasema (as): “Je, hakunipa kiapo cha utii baada ya kuuliwa Uthman, sina haja na kiapo chake cha utii, hakika ni pango la wayahudi, kama atanipa kiapo cha utii kwa mkono wake basi atafanya hiyana kwa kidole chake.” Na hawakuacha kumbebebeleza hadi akamsamehe.”²⁰

¹⁹ Rejea iliyotangulia, Uk. 124.

²⁰ Rejea iliyotangulia, Uk. 126.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Kujali Maeneo Yenye Udhaifu Katika Jamii:

Unadhihirika wazi ubinadamu wa binadamu, na inasadikika imani yake kadiri anavyowajali wenye kuhitaji na mafakiri katika jamii yake. Navyo vyote atakavyofikia mwanadamu katika elimu au atakavyoji-tahidi katika ibada, bado hautotimia ubinadamu wake na hautasihi uchamungu wake kama atapuuza maeneo yenye udhaifu katika jamii, je Mola wetu Mtukufu hajasema:

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ﴿٢﴾
وَلَا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمَسْكِينِ ﴿٣﴾

“Je, umemwona ambaye anakadhibisha dini? Huyu ni ambaye humsukuma yatima. Wala hahimizi kumlisha maskini.”

(Surat Maun: 1 – 3).

Mwenye kuwapuuza mayatima na asiyejali mafakiri anakadhibisha dini na sio mkweli katika madai yake ya uchamungu, hata kama atakithirisha swala zake na ibada zake, bali yeye anastahili maangamio na adhabu:

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ هُمْ
يُرَاءُونَ ﴿٣﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

“Basi ole wao wanaoswali. Ambao wanasahau Swala zao. Ambao wanafanya ria. Na wanazuia msaada.”

(Surat Maun: 4 – 7).

Na Imam Husein ni kama Ahlulbait wake watukufu (as), wote walikuwa wanaishi kwa ajili ya watu kuliko wanavyoishi kwa ajili ya nafsi zao:

وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۗ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ ۗ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١﴾

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

“Na wanawapendelea kuliko nafsi zao, ingawa wao wenyewe ni wahitaji. Na mwenye kuepushwa na uchoyo wa nafsi yake, basi hao ndio wenye kufaulu.” (Surat Hashri: 9).

Tangu mwanzo wa maisha yake, wakati bado angali mtoto mdogo, alishiriki na familia yake kufunga siku tatu, hawakuwa wanafuturu humo isipokuwa maji tu, kwa sababu wakati wa kufuturu walijiwa na wenye haja na hivyo wakawapa wao chakula chao, na kwa ajili hiyo ime-teremka kauli yake (swt):

وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿٩﴾ إِنَّمَا نَطْعِمُكُمْ لَوَجْهِهِ

اللَّهُ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ﴿٩﴾

“Na huwalisha chakula, juu ya kukipenda kwake, masikini, na yatima, na mateka. Hakika tunawalisha kwa wajahi wa Mwenyezi Mungu tu. Hatutaki kwenu malipo wala shukrani.”

(Surat Insaan: 8 – 9).

Katika maisha yake yote alikuwa ni kimbilio la mafakiri na wenye haja, na ni kimbilio la mwenye kudhulumiwa, na alikuwa ni kitulizo cha nyoyo za wanaomwendea kwa zawadi zake na hidaya zake. Anasema Kamal Diyn bin Twalaha: “Na ni nukuu mashuhuri kuhusu yeye kwamba alikuwa anamkirimu mgeni na anampa muombaji, anaunga udugu, anamsaidia muombaji na anamvisha asiyekuwa na nguo, anamshibisha mwenye njaa na anampa mwenye madeni na kumtia nguvu mnyonge, anamhurumia yatima na anamtosheleza mwenye haja na haikumfikia mali isipokuwa aliigawa.”²¹

Na wanahistoria wanasema hakika yeye alikuwa anabeba usiku wa giza mifuko aliyojaa chakula na fedha hadi kwenye nyumba za wajane, mayatima na masikini, hadi hilo likaathiri katika mgongo wake. Na alikuwaanapelekewa mizigo mingi na hanyanyuki alipo hadi mingi kati yake aitoe zawadi.²²

²¹ Hayatul-Imam Husain Juz. 1, Uk. 127.

²² Rejea iliyotangulia, Uk. 128.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Usama bin Zaidi alipougua maradhiyaliopelekea kifo chake, Imam aliingia kwake kumtembelea, alipokaa na kutulia Usama alisema: “Eee huzuni yangu!”

Imam akamwambia: “Ni ipihuzuni yako?”

Akasema: “Deni, nalo ni elfu sitini.”

Imam akasema: “Basi ni juu yangu deni hilo.”

Usama akasema: “Naogopa nisije kufariki kabla halijalipwa.”

Imam akasema: “Hutofariki hadi nililipe kwa ajili yako.”

Imam (as) akajitolea akalipa kwa ajili yake kabla ya kufariki kwake. Na alifumbia macho kuhusu Usama, kwani alikuwa ni kati ya wenye kukhalifu kiapo cha utii alichotoa kwa baba yake (Ali), hivyo Imam Husein hakumlipa ubaya bali alimfanyia ihsani.²³

Siku moja alipita Swafah na kuwakuta maskini wanakula, wakamkaribisha chakula, akateremka kwenye kipando chake na akala pamoja nao. Kisha akawaambia: Nimeitikia wito wenu, na nyinyi pia itikieni wito wangu, wakakubali maneno yake na wakaondoka pamoja naye hadi nyumbani kwake, akamwambia mke wake Rubab: “Toa ulichokiweka.” Akatoa alichokuwa nacho miongoni mwa mali akawapa.²⁴

Haya ni kidogo tu miongoni mwa mengi, na machache tu kati ya mengi, na ni tone tu katika bahari, kuhusu maisha ya Imam Husein (as). Hivyo tunapokuwa katika sherehe za mazazi yake matukufu tunapasa tutambue kwamba hakika sisi tunalinganiwa kuiga uongofu wake na kufuata mwenendo wake, kwa kuijali jamii yetu na kuzidisha uwepo wetu katika medani ya jamii, tuvuke mipaka ya ubinafsi naku-jitenga ili tuchangie katika kujenga nchi zetu na tutumikie umma wetu na tusaaidiane kwa wema na uchamungu.

---

²³ Rejea iliyotangulia, Uk. 128 - 129.

²⁴ Rejea iliyotangulia, Uk. 125.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

MAPINDUZI YA HUSEIN (AS) NA UTAJIRI WA MAARIFA

Hakika umuhimu watukio lolote lile huwa kulingana na ukubwa wa athari za tukio hilo, na kwa kiwango cha harakati zinazo tokana na tukio husika katika maisha ya kijamii, hivyo athari kubwa huliletea tukio umuhimu mkubwa. Na bila shaka matukio yanatofautiana katika kiwango cha kuathiri kulingana na wakati, sehemu na jamii, hata hivyo wigo mpana wa athari hulipa umuhimu mkubwa tukio lenye kuathiri.

Na uwiano huu hauishii katika upande wa kidunia tu, bali hakika unafanya kazi hata katika nyanja za kidini na katika ulimwengu wa thawabu na adhabu huko Akhera, kama ilivyopokelewa katika hadithi kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) kwamba amesema:

“Mwenye kuanzisha suna nzuri na ikafanyiwa kazi atakuwa na malipo mfano wa malipo ya mwenye kuifanyia kazi, haipungui katika malipo yake chochote. Na mwenye kuanzisha jambo baya na likafanyiwakazi, naye ana dhambi sawa na dhambi za mwenye kulifanya, haipungui katika dhambi yake chochote.”²⁵ Na mfano wake ni yale yaliyopokewa kutoka kwa Imam Muhammad al-Baqir (as) hakika amesema:

“Mwenye kuanzisha suna nzuri adilifu na ikafuatwa atakuwana malipo ya mwenye kuifanyia kazi bila ya kupungua chochote katika malipo yao. Na mwenye kuanzisha jambo baya na likafuatwa atakuwana dhambi ya mwenye kulifanya bila ya kupungua chochote katika dhambi zao.”²⁶

Kutokana na ukweli huu hakika mapinduzi ya Imam Husein (as) ni ya kipekee katika ulimwengu wa matukio na mapinduzi, kutokana na kuwa na athari kubwa katika jamii, na kuakisi sehemu kubwa, jambo linaloyafanya yawe mwanzo katika orodha ya matukio muhimu zaidi katika historia ya umma wa Kiislamu bali katika historia ya binadamu kwa ujumla.

²⁵ Sharhu Sunan Ibn Maajah Juz. 1, Uk. 90.

²⁶ Biharul-An'war Juz. 68, Uk. 258.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Harakati za mapinduzi ya Husein zimevuka mpaka wa sehemu na vikwazo vya wakati, ikhitilafu za wananchi na kaumu, na bado mawimbi yake yangali yanaendelea kwa mfululizo katika sehemu mbalimbali za ardhi na katika medani kubwa ya kibinadamu, katika vizazi vyake na kaumu zake, pamoja na kwamba zimeshapita karne kumi na nne katika historia.

Athari ya Kifikra na Kimaarifa:

Jambola Imam Husein halikuwa ni kupigania utawala na ufalme, wala hayakuwa ni mapambano yanayolenga familia au mtu katika nafasi ya utawala, na hivyo yangemalizika kwa kumalizika mapigano na mapambano, kama hali ilivyo katika mizozo ya kisiasa na ya kimaslahi, bali lilikuwa ni jambo la ujumbe na msingi, Husein (as) alifanya mapinduzi ili kuutetea ujumbe na alipambana kwa ajili ya kuutangaza, ambapo aliona umma wa babu yake unatoka katika ujumbe wa Kiislam na kutawaliwa na hali inayokhalifu misingi yake na dhana zake, na kutawaliwa na kundi linalokhalifu uongofu wake na sharia yake. Akatoka kupigana kwa ajili ya haki huku akilingania kwa kubainisha mafunzo yake, na hiyo ndio ilikuwa sira yake na misimamo yake (as), ambayo ilimpelekea kupata shahada katika njia ya Mwenyezi Mungu, ni mfano bora na ni ushahidi anaoutoa katika umma na historia juu ya ukweli wa mfumo wake na usalama wa njia yake.

Imam Husein (as) alikuwa anajali sana kuuelimisha umma dini yake na nafasi yake ya kisiasa, na ilikuwa ni muhimu kwake kubainisha ukweli wa Uislamu na sharia zake, ili watu waufuate katika maisha yao na misimamo yao, kwa sababu hiyo mapambano ya Huseini yamejaa khutba, barua, maneno na mazungumzo mengi, nembo na tungo za ushairi na vipengele vyake. Hakika mapinduzi ya kifikra ya kimaarifa kabla hayajawa ya kisiasa na kijeshi yanautaka umma urejee kwenye asili ya ujumbe na misingi ya kidini, na mfumo wa sharia na kanuni zake. Kwa sababu hiyo yamezalisha harakati ya kifikra ya maarifa mapana yanayozunguka nyanja mbalimbali za maarifa na maisha.

Katika Upande wa Kidini:

Alirejesha nafasi ya Ahlulbait (as) katika umma baada ya muda wa

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

kusahaulika kwao na kupingwa haki yao na nafasi yao. Ingawa Qur’ani Tukufu inatilia mkazojuu ya usafi wao:

﴿ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴾

“Hakika si mengineyo Mwenyezi Mungu anataka kuwaondolea uchafu, enyi watu wa nyumba ya Mtume, na kuwatakasa kabisa kabisa.” (Surat Ahzab: 33).

Na juu ya kuwapenda wao kama malipo ya ujumbe:

﴿ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الِّمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ﴾

“Sema: kwa haya siwaombi malipo yoyote kwenu isipokuwa mapenzi katika ndugu.” (Surat Shura: 23).

Na ingawa pia kuna hadithi na wasia uliorudiwa rudiwa kutoka kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) kuhusu haki ya Ahlulbait wake, kama vile Hadith sahihi ambayo ameipokea Muslim kutoka kwa Zaid bin Arqam, amesema: “Siku moja Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) alisimama akatuhutubia katika bonde la maji sehemu inayoitwa Khum baina ya Makka na Madina, akamhimidi Mwenyezi Mungu na akamshukuru, akatoa waadhi na akakumbusha kisha akasema: ‘Ama baad, Eee enyi watu hakika mimi ni binadamu inahofiwa anaweza kunijia mjumbe wa Mola Wangu nami nikamwitika, na mimi ni mwenye kuwaachia vizito viwili kimoja wapo ni Kitabu cha Mwenyezi Mungu, humo kuna uongofu na nuru, chukueni katika Kitabu cha Mwenyezi Mungu na shikamaneni nacho.’ Akahimiza juu ya Kitabu cha Mwenyezi Mungu, na akaraghibisha kukifuata, kisha akasema: ‘Na Ahlulbait wangu, na wakumbushane Mwenyezi Mungu kuhusu Ahlulbait wangu, na wakumbushane Mwenyezi Mungu kuhusu Ahlulbait wangu, na wakumbushane Mwenyezi Mungu kuhusu Ahlulbait wangu.’”²⁷

Lakini watu waliwasahau na kuwakanusha Ahlulbait (as), na hali hiyo

²⁷ Sahihi Muslim Juz. 7, Uk. 122.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

ilifika katika kilele cha ubaya wakati mambo yalipowaendea Bani Umayya, wao waliweka mkakati wa kufuta utajo wa Ahlulbait (as), kuwapaka matope na kuchafua sifa zao nzuri na sura yao mbele ya jamii, kwa kushajiisha kuzua hadithi na kuunda tuhuma na uongo dhidi yao, na kuwakweza wasiokuwa Ahlulbait ili kubadili mwelekeo wa watu kwao.

Lakini mateso yaliyotokea Karbala yalileta mshituko mkubwa katika akili za watu na katika hisia za jamii ya Kiislam, na yakageuza mtazamo wao, mazingatio yao na hisia zao upande wa Ahlulbait (as), kuanzia hapa tunaweza kusema kwamba njia ya Ahlulbait na madhehebu yao hakika yalipevuka na kujulikana kupitia tukio la Karbala na athari ambayo limeiacha katika uhalisia wa umma na fikira zake.

Katika Kiwango cha Kisiasa:

Mapinduzi ya Imam Husein yalirudisha ufunguzi uchunguzi wa jalada la ukhalifa na utawala, na wasifu ambao ni wajibu utimie kwa uongozi wa umma, na mfumo ambao ni wajibu au fuata, na msimamo wa umma kuhusu kupotoka kwa utawala dhidi ya sharia ya Mwenyezi Mungu na misingi ya dini.

Husein (as) ambaye alileleka katika mikono ya babu yake Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) na akajifunza uzuri wa elimu yake na adabu yake, naye ni mjukuu wake na kipenzi chake, na Mtume (saww) alisema kuhusu haki yake mbele na katika hadhira ya masahaba, yale aliyopokea Ibn Majah katika *Sunan* yake kutoka kwa Yaaliy bin Murah, kwamba Mtume (saww) amesema: “Husein anatokana na mimi na mimi natokana na Husein, Mwenyezi Mungu anampenda anayempenda Husein. Husein ni mjukuu kati ya wajukuu.” Na katika kitabu *Zawa'id* anasema: “Sanad yake ni nzuri na watu wake ni wakweli. Na amepokea Tirmidhi na amesema: Ni hadithi nzuri.”²⁸

Huyu ndiye Husein, hawezi kuleta kiasi hiki cha athari katika harakati zake, isipokuwa kwa kuwa ana chanzo sahihi cha kisharia na mtazamo

---

²⁸ Sharhu Sunan Ibnu Majah Juz. 1, Uk. 65.
Mlango wa fadhila za Hasan na Husein.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

wa kimsingi uliowazi. Na hayo ndiyo yaliyotengeneza msukumo kwa kundi katika umma na jopo lenye uelewa, uliowawezesha kuvuka mazingira yaliyotengenezwa na Bani Ummayya, ili umma ukubali utawala wao (Ahlulbait) kwa uhalisia wake, na wawatii wao kama viongozi wenye mamlaka, na rai ya Uislamu na mtazamo wake kuhusu ukhalifa na utawala irejee mahala pake kwa mwangaza wa Kitabu na Sunna.

Katika Upande wa Kijamii:

Harakati za Imam Husein zimetoa mjumuiko wa wasifu mpya unao-tokana na moyo wa kuwajibika na kushikamana na tabia njema, dhidi ya udhibiti wa moyo wa ubinafsi, maslahi na kutumia fursa vibaya. Na mapambano haya yanadhihirika wazi katika tabia za kambi mbili: Wafuasi wa Imam Husein ambao walipinga ushawishi na ulaghai na wakasimama msimamo mtukufu na kujitoa fidia na kutetea dini na maslahi ya jamii. Na katika upande mwingine ni Jeshi la Bani Um-mayya ambao walisukumwa na tamaa ya kimaslahi kufanya kosa na dhambi mbaya zaidi, na walikuwa wanashindania vyeo na ngawira kwa hisabu ya dhamira zao, misingi yao na umma wao.

Maarifa ya Husein:

Athari hii ya kifikra ya kielimu iliyoachwa na mapinduzi ya Imam Hu-sein ndani ya umma, ilitengeneza mawimbi makubwa na harakati ya maarifa makubwa, na bado ingali inaendelea kukua na kuongezeka katika nyanja mbalimbali za maarifa. Yale iliyouchia Uislamu na umma ni utajiri mkubwa wa maarifa, wenye taasisi zake maalum, msaada wake wa kiuchumi kutoka kwa wananchi, shule zake makhususi, misimu yake ya kudumu na yenye kujirudiarudia, mila zake na ada zake.

Maombolezo ya Imam Husein (as) kwa hakika ni taasisi ya kielimu ya kijamii, na makhatibu wa mimbari ya Husein wao ndio kundi linaloshughulika na kuelekeza na kuelimisha jamii, na wakfu mkubwa unaotolewa kwa jina la Imam Husein ndio msaada thabiti wa kiuchumi wa kusaidia harakati hizi za maarifa yenye kuboreka.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Ama katika nyanja ya fasihi hakuna shaka kuna matunda na uvumbuzi mkubwa, ambapo tukio la Karbala liliibua kwa mateso yake yenye kutisha na ushujaa wake wenye kutia uchungu, vipaji vya washairi na vipaji vya wanafasihi tangu siku za awali za tukio, na hali hiyo imeendelea katika vizazi vyote na kwa lugha mbalimbali na katika aina mbalimbali za fasihi na namna zake za tenzi au ushairi. Kama ambavyo mapinduzi haya yanajumuisha utajiri mkubwa wa maarifa katika hazina kubwa ya vitabu na utafiti wa kihistoria, vitabu ambavyo vilijikita katika kunukuu matukio ya sira ya Husein (as) pamoja na yale yanayohusiana naye, ikiwa ni pamoja na kutoa wasifu na maelezo ya watu na kuainisha sehemu na mahali, na kuelezea mambo na mazingira. Na katika upande wa kiitikadi na kidini, maarifa ya Husein (as) yamejumuishwa mengi miongoni mwa dhana na mitazamo ambayo imekusanywa na hadithi na riwaya na nususi za ziyara zilizopokewa kwa ajili ya sehemu takatifu za makaburi ya mashahidi wa Karbala.

Na miongoni mwa mambo ambayo yanaupa utajiri huu wa maarifa umuhimu wa kipekee wa aina yake ni mwikitio wa watu katika kushikamana nao, ambapo watu wengi miongoni mwa wanajamii katika umma, ambao wanawapenda Ahlulbait (as) wanashikamana pamoja na minasaba na misimu ya kumbukumbu ya Husein kama vile Ashura, na siku ya ishirini ya mwezi wa Safar, na nyakati zingine za ziara za mustahabu kama ilivyopokewa katika athari za Ahlulbait (as). Mwikitio huu mkubwa wa raia ambao unatokea kwa msukumo wa kweli na kutoka katika kila makundi ya kijamii: Wanaume kwa wanawake, wakubwa kwa wadogo, matajiri kwa mafakiri, wasomi na watu wa kawaida, unakaribia kutopata mfano wake katika mfumo mwingine wowote wa kijamii wa kimaarifa katika umma wowote ule. Jambo ambalo linayapa maarifa ya Husein (as) mvuto wa kipekee na mwikitio wa kibinadamu wenye kujumuisha makundi yote, na sio kama maarifa mengine na sayansi nyingine ambazo zinapokea mwikitio kutoka kundi fulani tu au tabaka maalumu.

Mpangilio na Uhakiki:

Utajiri huu wa maarifa makubwa ambao unatokana na mapinduzi ya Husein na sauti ya harakati yake tukufu unahitaji kuzingatiwa na kuendelezwa ili uchukue nafasi yake inayofaa katika ulimwengu wa maarifa

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

na utamaduni wa kibinadamu, hususan ukizingatia kuwa hivi sasa sisi tunaishi katika zama za mawasiliano na mapinduzi ya utandawazi. Hakika maarifa ya Husein (as) yana haja ya kuwekwa katika mpangilio unaokusanya mambo mbalimbali yaliyotawanyika katika nyakati mbalimbali, sehemu mbalimbali, lugha mbalimbali na kaumu mbalimbali, na katika vipindi mbalimbali, yapangiliwe ili kutengeneza maneno na malengo.

Kama ambavyo kuna haja ya kuyafanyia uhakiki wa kielimu wa kina utakaodhihirisha kila nyanja katika upande wa maudhui husika na kuzungumzia vipengele vyake kwa uchambuzi na upembuzi. Na hiyo ni kazi kubwa na ngumu ambayo si kila mtu anaweza kuthubutu kuitekeleza na kuigusa, bali inahitajia juhudi kubwa na rai iliyopevuka na ujuzi mpana wa kielimu. Na katika Seminari zetu za Masomo ya Dini, Mwenyezi Mungu azilinde na kuzihifadhi, kuna Maulamaa watukufu na akili safi zinazopenda elimu na maarifa, na zinazofanya upembuzi mzuri na uhakiki, isipokuwa aghalabu wanajikita na kuweka mazingatio yao ndani ya mipaka ya utafiti kuhusu Misingi ya Fiqhi (Misingi ya Sharia), kwa kunyambua mas'ala zake na kutoa hoja zake na kujadili maoni yaliyotolewa na yanayotakiwa humo, wanafanya yote hayo kwa kina cha elimu na kwa umakini mkubwa unaopelekea mshangao na kustaajabu. Lakini jambo linalozua maswali ni ule msongamano wa akili hii kubwa kuelekeza mwelekeo wake katika nyanja moja tu, nayo ni 'Elimu ya Fiqhi na Misingi yake', na kuacha nyanja zilizobakia za elimu na maarifa ya Kiislamu na ya kibinadamu, jambo ambalo limefanya uzalishaji wa Seminari zetu za Masomo ya Dini kuwa finyu katika nyanja hizo.

Na wakati inapotokea mmoja wa vigogo wa Seminari zetu za Masomo ya Dini kupiga hatua katika nyanja ya Fiqhi na Misingi yake, lakini wakati huo huo anafanya ijitihadi yake na uvumbuzi wake katika nyanja za maarifa mengine, huupa umma elimu na manufaa makubwa yanayoziba pengo kubwa, kama hali ilivyo katika mtazamo wa Allamah Sayyid Muhammad Husein Tabatabai katika tafsir ya Qur'ani, ambapo kitabu chake cha *al-Mizani Fiy Tafsiril-Qur'an* kinazingatiwa kuwa ni miongoni mwa tafsiri nzuri sana na zenye kina kirefu. Na kama ilivyo hali kwa Allamah Sheikh Abdul-Husein al-Amini, ambaye amejikita katika kutafiti maudhui ya Uimam na hivyo akatunga rejea

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

yake itakayodumu ijulikanayo kwa jina la *al-Ghadiyr Fiy Kitabi Was-Sunnah Wal-Adabi*. Na kama ilivyo kwa Allamah Sheikh Aghaa Buzurk Taharaniy, ambaye alijikita katika turathi ya wafuasi wa Ahlul-bait na kutoa wasifu wa wasomi wao, hivyo akatoa Ensiklopedia zake mbili muhimu zinazojulikana kwa majina *yaad-Dhari'atu Ilaa Taswaaniyfis-Shi'ah*, na *Twabaqaatu A'alaamus-Shi'ah*. Na kama ulivyo uvumbuzi wa kielimu wa Imam Shahid Sayyid Muhammad Baqir as-Sadir katika kitabu *Falsafatuna, Iqtiswaaduna*, na *al-Ususul-Mantwiiqiyah Lil-Istiqiraai*.

Maulamaa wetu waliotangulia walikuwa wanaishi katika wigo mpana na mazingatio yao ya kielimu yalikuwa ni mapana, na kwa sababu hiyo wametuachia hazina ya kielimu katika nyanja mbalimbali za maarifa. Na Fiqhi na Misingi yake ilikuwa ni katika nyanja za mazingatio yao lakini si katika njia ya kuwadumaza na kujizingira ndani ya duara lake, kama linavyodhihirika hilo kwa mwenye kusoma athari za Sheikh al-Mufiyd, Sayyid Murtadha, Sharif Ridhaa, Sheikh Tusiy, Allamah al-Majilisiy na wengineo.

Hakika haiwezekani kupuuza elimu ya Fiqhi na Misingi yake, wala kudharau juhudi kubwa ambazo wamezitoa maulamaa na wahakiki katika utafiti wa mas'ala haya na kuyaendeleza kwake, lakini kitendo cha kujizingira humo kimeuharamishia umma na elimu mchango wa maulamaa wenye juhudi, katika kuendeleza nyanja nyingine za maarifa na fikra, isipokuwa baadhi tu miongoni mwa Maulamaa wenye ku-boresha ambao tumewataja.

Na katika njia ya maulamaa wavumbuzi wasiofungika na upande mmoja ndipo zinapojitokeza juhudi za Allamah Sheikh Muhammad Swadiq al-Karbaasiy, alipojitolea katika jukumu hili kubwa na muhimu, la kunadhimu na kuhakiki maarifa ya Husein, ambapo Mwenyezi Mungu alimpa azma na tawfiki ya kuchukua maamuzi ya kuandika *Dairatul-Ma'arifil Huseiniyah*. Uamuzi huu ulikuwa una-maanisha kuyatoa maisha yake na uwepo wake, na kuutumia wakati wake na uwezo wake kwa ajili ya kusimamia jukumu hili kubwa, na hakika ni uamuzi mkubwa na wa ujasiri, na ufanisi wake ni ushindi mkubwa katika ulimwengu wa maarifa, na ni huduma tukufu aliyoitoe kwa hadhi ya Sayyid Shuhadaa Husein bin Ali (as). Hakika idadi am-

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

bayo mijaladi ya *Dairatul-Ma'arifil Huseiniyah* imefikia kulingana na utungo wake, inazidi mijaladi mia tano, na inaweza kufika mijaladi mia saba, nayo ni mfano mkubwa sana wa kupigiwa mfano katika historia ya Ensiklopedia kuanzia Mashariki hadi Magharibi, Ensiklopedia kubwa zaidi inayozungumziwa na vitabu vya rejea katika historia ya ulimwengu ni Ensiklopedia ya *Dirasatul-A'amah Lil-Atharil-Adabiyah* ambayo ilitolewa na Maaduniliyn huko China mwaka 1273 na ilifikia mijaladi 348.

Na tukivuka idadi na kwenda kwenye aina, hakika mijaladi iliyotolewa katika Ensiklopedia ya *Dairatul-Ma'arifil Huseiniyah* inazungumzia juu ya elimu nyingi na uwezo mkubwa wa uhakiki na upana wa maarifa. Na utangulizi wa kila mlango au faslu unatengeneza mfumo wa uvumbuzi katika utafiti wa maudhui hayo, kama ambavyo uzuri wa maneno na muundo unaakisi kiwango cha juu katika fasihi nzuri, na utatuzi wa kimaudhui wa tafiti ambazo baadhi yake ni ngumu na nyeti sana.

ASHURA NI MAADHIMISHO YA UJUMBE

Siku kumi za mwanzo za mwezi wa Muharam Mtukufu katika kila mwaka wa Hijiria, zimekuwa ni msimu muhimu sana wa kidini na ki-maarifa katika jamii ya kibinadamu, ni msimu ambao wigo wake unakusanya kila anayenasibiana na madhehebu ya Ahlulbait (as), na ambao idadi yao ni zaidi ya watu milioni mia nne wanaopatikana katika sehemu mbalimbali ulimwenguni. Ambapo haiwezekani kwa kundi lolote lile miongoni mwao, vyovyote watakavyokuwa wachache, kupuuzwa mnasaba huu au kuacha kuhuisha kwa kadiri ya hali yao na mazingira yao yanavyoruhusu. Na katika kuadhimisha nembo za minasaba hii wanavumilia hatari nyingi na magumu mengi, lakini wao hawarudi nyuma na hawaachi ratiba hii ambayo imekuwa ni mwonekano na nembo ya utambulisho wao wa kidini na wa kimadhehebu.

Na msukumo wa Shia katika hilo ni kuzatiti ufuasi wao na mapenzi yao kwa Ahlulbait (as) ambao Mwenyezi Mungu Mtukufu ameamrisha

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

kuwapenda na akazingatia upendo huo kuwa ni malipo na ujira kwa Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww) mukabala wa kubeba kwake jukumu la daawa na ujumbe. Anasema (swt):

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۗ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣١﴾

“Sema: kwa haya siwaombi malipo yoyote kwenu isipokuwa mapenzi katika ndugu. Na anayefanya wema tutamzidishia wema. Hakika Mwenyezi Mungu ni Mwingi wa maghufira Mwingi wa shukrani.”

Ahmad, Tabaraniy, Ibn Hatim na al-Hakim wamepokea kutoka kwa Ibn Abbas (r.a) kwamba aya hii ilipotaremka walisema: “Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu ni nani jamaa zako hawa ambao ni wajibu wetu kuwapenda?” Akasema (saww): “Ni Ali, Fatma na watoto wao wawili.”²⁹

Na Shia wanazingatia ratiba hii ni uhalisia wa kuadhimisha alama za Mwenyezi Mungu ambapo Mwenyezi Mungu amelingania kuadhimisha alama zake anasema (swt):

ذَٰلِكَ وَمَن يُعْظِمَ شَعْبِيرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾

“Ndivyo hivyo! Na anayezitukuza nembo za Mwenyezi Mungu, basi hiyo ni katika takua ya nyoyo.” (Sura Hajj: 32).

Amesema Sheikh Abdurahman bin Naswir as-Sa‘adiy an-Najidiy: “Na makusudio ya alama ni alama za dini zinazoonekana, miongoni mwazo

²⁹. al-Kabiri Juz. 3, Uk. 39. Na Ibnu Kathir katika Tafsir Juz. 3, Uk. 98. Na ameitaja al-Qurtubiy katika tafsiri Juz. 16, Uk. 22. Na Suyutwiy katika Durul Manthur Juz. 6, Uk. 7. Na Haithamiy katika al-Majmau Juz. 7, Uk. 103, na Juz. 9, Uk. 168. Na ameipokea kwa mfano wake Ahmad katika Juz. 1, Uk. 229. Na al-Hakim katika Juz. 2, Uk. 444..

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

ni ibada zote, na miongoni mwazo ni zawadi na sadaka za Nyumba Tukufu.”³⁰ Na Ahlulbait (as) ni miongoni mwa alama za dini zinazoonekana, hivyo wao ni katika alama za Mwenyezi Mungu ambazo inapasa kuzihuisa na kuzitukuza.

Kama ambavyo chanzo kingine kinachowapelekea Shia kutia mazingatio yao katika kuhuisha mnasaba wa Ashura ni mafunzo ya Maimam wao wa Ahlulbait (as), ambapo imepokewa kutoka kwao riwaya zinazoamuru na kushajiisha kufanya hivyo. Na kutokana na waliyoyapata Shia kupitia katika historia yao iliyopita na iliyopo, miongoni mwa matokeo na matunda mazuri ya maadhimisho haya, wao wanashikamana nayo na wanadumu juu yake na wanakwenda mbio katika kuyaendeleza na kuyaboresha ili yaendane na mabadiliko ya maisha na mabadiliko ya wakati.

Zawadi Kubwa:

Misimu ya harakati za elimu imekuwa ni tukio maalumu katika nchi mbalimbali na jamii mbalimbali, lakini aghilabu hufanywa na sekta rasmi za serikali au na kundi dogo, ama msimu wa Ashura katika jamii ya Kishia ni ratiba ya wananchi wote ya kujitolea, humo wanashiriki wanajamii wote wanaume kwa wanawake, wakubwa na wadogo, na kutoka katika matabaka na makundi mbalimbali, na kwa muda wa siku kumi usiku na mchana, na kupitia aina mbalimbali za ratiba, jambo ambalo linazalisha harakati na shughuli za kijamii za mjumuiko, zinarejesha upya uchangamfu wa jamii na kuzatiti mshikamano wake na ushirikiano wake na kukuza humo moyo wa kusaidiana na ushirikiano wa kijamii.

Na miongoni mwa ratiba zilizodhihiri sana katika msimu huu ni khutba, mihadhara ya kuelimisha na kufundisha, ambayo huwakumbusha watu mafunzo ya dini na kuwafafanulia misingi yake na hukumu zake, na kuwaelezea juu ya sira ya Mtume (saww) na Ahlulbait wake watukufu (as), ikiwa ni pamoja na kuwaonesha yale waliyoyatenda miongoni mwa mambo ya kujitolea, kutumikia dini na kurekebisha umma, na yale waliyovumilia miongoni mwa mateso na machungu katika njia ya Mwenyezi Mungu. Hakika huwa kuna khutuba na mi-

³⁰. Tafsir al-Karim ar Rahman Fiy Tafsir Kalaamil-Manaan, Uk. 881.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

hadhara mingi katika msimu huu, ya aina mbalimbali na yenye viwango mbalimbali kulingana na uwezo wa khatibu na kipaji chake, na katika baadhi ya sehemu inaweza kufikia khutuba kumi kila siku, na kwa mujibu wa takwimu za makadirio ni kwamba idadi ya majilisi za khutuba katika mkoa wa Qatif hufikia takriban majilisi 400 kwa siku, na ni idadi hiyo hiyo au zaidi yake katika mkoa wa al-Ahsaai.

Khutuba hizi na mihadhara hii ina nafasi kubwa ya malezi, inaweza kusaidia kudhibiti kuenea kwa ufisadi na upotovu, na katika kuuelimisha umma wajibu wake wa kidini na jukumu lake la kijamii. Na huwenda miongoni mwa malengo muhimu ya msimu huu maalum ni kuzatiti ufuasi na mshikamano kwa Nabii (saww) na Ahlulbait wake watukufu (as) kwa ajili ya kuwafuata wao na kushikamana na uongofu wao na kwenda kwa mwendo wao katika mfumo wao.

Kwa Ajili ya Matunda Bora Zaidi:

Kama ilivyo katika ratiba ya kidini, ni lazima kuhudhurisha malengo, madhumuni, kuchunga adabu na masharti, ili ratiba ifikie malengo katika maisha ya mtu binafsi na jamii, vinginevyo inageuka na kuwa ni ada, ibada na mila zilizozoeleka. Hayapatikani manufaa ya ibada ya Hija, wala malengo ya faradhi ya Swala, wala ya wajibu wa Saumu, wala ya taklifu zingine za wajibu na za mustahabu za kisharia, isipokuwa kwa kuzifahamu na kuwa mwangalifu katika utekelezaji wake na kuhifadhi manufaa yake na faida zake.

Vilevile hakika ratiba za msimu wa Ashura zinaweza kuwa ni ibada tu na ada wanazozifanya watu, bila ya kuacha athari katika maisha yao, au kutoa huduma kwa ajili ya maslahi yao ya kimada na ya kimaanawi, maadamu tu jamii na hususan wasimamizi wa ratiba hizi, hawajazinduka na kuelewa dharura ya kutumia nembo hizi na kufaidika nazo kwa mwelekeo sahihi, na kuzichukulia kwa jicho la uzingativu nyakati muhimu ambazo umma na nchi unazipitia.

Na kwa ajili ya kupata matunda bora zaidi inawezekana kukumbusha mambo yafuatayo:

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Kuwa na Ratiba Nyingi na Kuzitilia Mkazo:

Tofauti ya kipekee ya msimu wa Ashura ni kwamba ratiba yake inatimia kwa juhudi za wanajamii wenyewe kwa kujitolea, ni msimu ambao haumilikiwi na upande wowote wala si mahususi kwa ajili ya mtu fulani, hivyo inapasa kwa kila mtu mwelewa miongoni mwa wanajamii kushiriki, kila mmoja kwa nafasi yake, hivyo hapasi kuwepo mwenye kuangalia tu, wala haisihi kutojali, bali ni wajibu kwa wote kutoa wanachoweza miongoni mwa juhudi na nguvu kwa ajili ya kuhuisha alama hizi kwa njia bora zaidi na kwa njia nzuri zaidi.

Hakika wenye rai inapasa watumie mawazo yao kwa kutoa maoni yao yenye kunufaisha na mapendekezo yao yenye manufaa, kwa wenye kufanya majilisi na kwa makhatibu wa mimbari, na kwa misafara ya maombolezo na katika shughuli zingine za kijamii. Hakika haikubaliki kwa mwenye rai kuficha ukosoaji na angalizo katika nafsi zao au baina ya watu wao, bali ni juu yao kudhihirisha rai zao na fikira zao na kuziwasilisha upande unaohusika na katika kundi kubwa zaidi lenye kuathiri katika mnasaba.

Na maualamaa watukufu wasiokuwa makhatibu inategemewa kutoka kwao kwamba wasiwe mabakhili kwa kutoa maelekezo yao na mwongozo wao kwa wanaopanda mimbari na kwa wanaoendesha majilisi na misafara, ili maelekezo yao yawe ni msaada bora zaidi na yenye kushajiisha katika juhudi hizi na ratiba ambazo zinatengeneza mwelekeo wa jamii na sura yake mbele ya wengine.

Na mwenye kuweza kutoa mali, ni juu yake kushiriki katika kuadhimisha minasaba hii kwa kile chenye kunufaisha jamii na kutumikia dini. Na kila nguvu na uwezo unatakiwa kushiriki na kutoa mchango, kama vile vipaji vya fani miongoni mwa waigizaji na wasanii wa mitindo, vilevile wenye uwezo wa kifasihi na kiutamaduni miongoni mwa waandishi, wasimulizi na washairi. Hakika katika jamii yetu kuna vipaji vya kujivunia katika nyanja hizi, lakini ushiriki wake wa kiuvumbuzi katika ratiba za msimu huu ni mdogo na hauonekani.

Hakika uwasilishaji wa maigizo na maonyesho ya fani na kazi za fasihi unaweza kunufaisha mnasaba vizuri zaidi kwa utoaji wake mkubwa.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Na hapa tusingahau nafasi muhimu ya tovuti (Intaneti), kwani inaweza kutumika katika matangazo ya msimu, na kushiriki katika kutengeneza mazingira ya ujumbe wa kimaendeleo unaosaidia kuamsha umma na jamii, kupitia minasaba hii mitukufu.

Mpangilio Katika Ratiba:

Ikiwa ratiba hizi chimbuko lake ni dini na inakusudiwa kujikurubisha kwa Mwenyezi Mungu Mtukufu na kupata thawabu zake na radhi zake kupitia ratiba hizi, hiyo inamaanisha kwamba lazima kuwepo na moyo wa kusaidiana na mshikamano baina ya wasimamizi wake, wote hawa wanatumikia lengo moja. Na inapasa kupitia ratiba hiyo kukuza uwezo wa kazi ya pamoja, na kusaidiana katika kupanga mambo. Jamii iliy-oendelea ndio humiliki moyo huu, wakati ambapo katika jamii isiy-oendelea, fujo, upinzani na mizozo ndio hutawala.

Kama ambavyo minasaba hii hutengeneza kioo kinachoakisi kiwango cha jamii na tabia zake mbele ya wengine, hivyo ni juu ya jamii kudhihiri humo kwa sura nzuri zaidi kadiri iwezekanavyo. Hakika ushirikiano kati ya makhatibu ili kutoa maudhui yenye umuhimu zaidi na ya dharura zaidi, unazifanya khutuba zao ziwe na kiwango cha juu na zenye uwezo zaidi wa kuathiri.

Na kushirikiana kwa waendeshaji wa majlisi katika kuratibu wakati na hususan baina ya majilisi zilizo karibu, kuna maslahi zaidi kwa wasikilizaji. Na vilevile pande husika kupunguza sauti za vipaza sauti ili kusiwe na mwingiliano na kusababisha ushawishi na kero.

Na vilevile mpangilio baina ya misafara ya maombolezo, hivyo kama misafara ni mingi katika sehemu moja inapasa wingi huo usigeuke na kuwa ushindani na ukinzani. Na hata maudhui ya kulisha chakula na kugawa chakula ni lazima yawe katika mpangilio ili katika baadhi ya nyumba kisifike kiasi kikubwa ambacho hawana haja nacho, wakati ambapo katika nyumba nyingine hakifiki chochote. Hakika kipaumbele ni wajibu kiwe kwa familia fakiri, na hiyo ni kwa kushirikiana pamoja na jumuiya za misaada, ili kuchukua orodha na anwani za familia na kuhakikisha chakula kinawafikia.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Khutuba za Umoja na Ukuruba:

Kuna ongezeko la ukali katika khutuba za makundi mbalimbali ili kuwashughulisha watu wa sehemu na mijadala tasa ya kimadhehebu, baina ya Suni na Shia, amabyo inachochea chuki na mifundo, kwa kusambaza vitabu vya uadui na kupitia mitandao ya kijamii katika tovuti. Na vile vile midahalo iliyochochewa na runinga iko karibu zaidi na uharibifu. Hakika uchochezi huu wa makundi hautumikii isipokuwa maslahi ya maadui na kupasua umoja wa umma, wakati ambapo kuna haja zaidi ya umoja na mshikamamno kwa ajili ya kukabiliana na hatari zinazo tunyemelea.

Jambo tunalotilia mkazo ni dharura ya kutoteleza katika dimbwi la uchafu na kutokuangukia katika mtego wa uchochezi wa makundi, na khutuba zetu kugeuka pigo la kulipiza kisasi na kuitikia mwelekeo huo mbaya. Hakika kubainisha dhana ya ushia na ukweli wa madhehebu ya Ahlulbait (as) ni jambo la dharura na linalotakiwa, nalo ni miongoni mwa malengo ya mimbari ya Husein, ili jamii ijue mafunzo ya dini yake, na ili kuweka wazi sura ya madhehebu na wafuasi wake mbele ya wengine, lakini hilo ni wajibu liwe kwa uelezaji mzuri wa kimaudhui, bila ya uchochezi au uchokozi kwa wengine. Kama ambavyo inapasa kutia mkazo juu ya msingi wa umoja wa Kiislam, na umuhimu wa ukuruba na kuwepo uwazi baina ya wafuasi wa madhehebu, na tabia nzuri ya kuamiliana na ya ushirikiano, na dharura ya kulinda maslahi ya nchi.

Hakika katika jamii kuna mambo mengi yanayostahiki utafiti na utatuzi, na yenye umuhimu zaidi kwa wanaoinukia na vijana ambao wanakabiliwa na changamoto hatari, na wanatishiwa na makundi ya upotovu na ufisadi, na wanahitaji uangalizi na maelekezo kutoka kwa familia, madrasa na pande za kidini na kijamii. Kama ambavyo ni dharura kushajiisha hali ya kusaidiana na kushirikiana na taasisi za kijamii kama vile jumuiya za kheri, vilabu vya michezo, vitengo mbalimbali ambavyo vinafanya kazi ya kuhudumia mambo ya jamii. Na katika mtiririko huu hakuna budi kuwakaribisha wanaokuja kutoka nje ya jamii ili waangalie ratiba yetu, na ili wahudhurie majilisi zetu na ili wasikilize khutuba zetu, yote hayo yapatikane katika mazingira huru ili wawajue ndugu zao kwa njia ya moja kwa moja, mbali na propaganda za uchochezi na tuhuma batili.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Kulinda Amani na Kufuata Utaratibu:

Ni wajibu hapa kuashiria ulazima wa kuchunga na kulinda amani, kufuata utaratibu na kulinda utulivu na kutulizana, hususan ukizingatia nyakati ngumu na hatari zinazopita hivi sasa katika eneo letu, zinazolazimu kuwa macho na kuwa na tahadhari na kutompa fursa kila mchochezi au mpuuzi. Na inapasa kupangiliana kushirikiana pamoja na pande zenye wajibu kutoka upande wa serikali, ili kuratibu matembezi, kulinda usalama na utaratibu, ili watu wafanye ibada zao kwa utulivu na upole.

Na kuhusiana na watoto wetu watukufu wanafunzi wa shule, tunawasisitiza sana kudumu katika masomo yao, haisihi kughibu katika masomo kuanzia mwanzo wa Muharam, hakika kwa kufanya hivyo watakuwa wanazizuia nafsi zao kufaidika na mafunzo, ambayo wao wanayahitajia zaidi ili kunyanyua kiwango chao cha masomo.

ASHURA NA UTAMADUNI WA JAMII ZA KISHIA

Utamaduni wowote uliotawala katika jamii husika unaathari na mchango mkubwa katika kutengeneza nafsi za wanajamii hao na katika kuelekeza nyendo zao. Na tunapozungumzia juu ya utamaduni hakika sisi tunakusudia kila mkusanyiko wa maalumati, maarifa, itikadi, elimu, tabia njema, ada na mila kulingana na maelezo ya mwana anthropolojia wa Kiingereza, Tayler.

Kuanzia hapa ndipo watafiti katika elimu ya jamii wanapotaka kusoma hali ya jamii, wanasoma utamaduni wa jamii ili kufasiri nyendo za watoto wao na ili kufasiri hali inayopatikana katika maisha ya jamii hiyo, na kupitia utafiti wa utamaduni uliopo wanafikia kwenye kuunganisha baina ya utamaduni huo na tabia na mazingira ya kimaisha ya jamii husika. Hili ni jambo la kawaida, kwa sababu mwanadamu ni kama mwili, hakika anaendeshwa na matakwa ya ndani, fikra yake inaathirika kwa utamaduni wa jumla anaoumiliki na mazingira ya utamaduni unaomzunguka. Hivyo katika nyanja hii, tunapotafakari uhalisia wa jamii za Kishia na tukataka kutafiti hali yake ya kijamii, ni lazima tuisome kwa kufuata mwanga wa utamaduni uliotawala katika jamii hizi za Kishia, na hili ndilo wafanyalo sasa wengi kati ya watafiti

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

wa kimagharibi, hususan ukizingatia kwamba wao wanaangalia hali ya jamii za Kishia na kuiona ina utofauti katika baadhi ya mambo na nyendo. Hakika jamii za Kishia ni sehemu ya umma wa Kiislam, lakini kwa sababu jamii hii ina mafungamano na utamaduni maalum, hakika utamaduni huu umezalisha athari maalum na ya kipekee katika mazingira ya jamii hizi.

Hakika wao wanadurusu hali ya jamii ya Kishia ya Iran, na namna gani imeweza kufanya mapinduzi makubwa na mapinduzi muhimu ya wananchi katika zama hii, watu walifanya harakati za amani pasi na kutumia mabavu. Na jinsi watu walivyokuwa pamoja na kiongozi wa kidini ambaye watu walifungamana naye kwa kukinai na utu wake, kiongozi ambaye hatokani na hali ya kurithiana wala katika familia tajiri wala kutoka katika nguvu za dola au utawala uliopita. Mtu ambaye alikuja kutoka katika kijiji kinachoitwa Khomeni, akasoma na kujifunza na akawa amefikia kiwango cha juu cha elimu na tabia njema, kidogo kidogo wananchi wakamgundua na wakamjua, wakawa pamoja naye na wakanyenyekea kwake na akawaongoza katika harakati hizo za umma mkubwa ambazo zimemalizikia kwa kuanguka utawala wenye nguvu katika Mashariki ya Kati na kusimamisha utawala wa Jamhuri ya Kiislamu ya Iran.

Wamagharibi na watafiti wameandika sana hali hii, ilitokeaje? Na imepatikanaje? Na haikupita isipokuwa miaka michache ikatokea tena katika jamii ya Kishia ya Lebanon, ambayo ni sehemu ya jamii ya Kiarabu, jamii ambayo inakabiliwa na changamoto ya uzayuni inayojihidhirisha kwa kuanzisha nchi ya Israil ndani ya ardhi ya eneo hili (Bara Arabu), na utawala huu wenye kiburi kuendelea kufanya vitendo vya ubabe na uadui katika nchi mbalimbali za wananchi wa eneo hili (Bara Arabu), na miongoni mwao nchi zenye kufanyiwa hayo ni Lebanon ambayo sehemu yake ya Kusini ilitakwa iliporwa na kukaliwa kwa mabavu na utawala huu ghasibu wa Mazayuni. Lakini jamii hii ya Kishia iliyopo Lebanon pamoja na udogo wake ukilinganisha na nchi kubwa za Kiarabu, na pamoja kwamba ni sehemu ya jamii ya Kilebanon, jamii hii ndogo imeongoza harakati dhidi ya uvamizi wa Wazayuni na baada ya muda ikaweza kupata ushindi mkubwa na wa kushangaza, na wavamizi wa kizayun wakaondoka Kusini mwa Lebanon huku wakikokota aibu na hasara ya kushindwa, na jamii hiyo

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

ya Kishia inaamiliana na ushindi na mazingira inayoishi nayo kwa muamala wa maendeleo wa hali ya juu ulioshangaza maadui, maendeleo yaliyopelekea mshangao ambao si mchache kuliko mshangao wa ushindi, na hatimaye maadui wakaanza kuelekeza udadisi juu ya hali hii.

Na mwisho ni yaliyotokea Iraki, wananchi wa Irak ambao wengi wao ni Shia wameishi takriban miongo mitatu chini ya dhulma na ukandamizaji mkubwa, na kabla ya hapo pia Shia walikuwa wanapuuzwa kwa muda wote katika dola ya kibaguzi ambayo ilianzishwa baada ya uvamizi wa Kiingereza, pamoja na kwamba harakati za mapambano dhidi ya uvamizi yalitimia katika mikono yao katika hatua ya msingi, sambamba na makundi na koo nyingine za wananchi wa Iraki, lakini walitengwa pembeni wakati wa kujenga dola na kutengeneza vyombo vyake, na mambo yakafikia katika ukandamizaji mkubwa ambao walifanyiwa katika zama za Sadam, na makaburi ya pamoja yaliyofichuliwa, watu kufukuzwa na kuadhibiwa na kufyekwa ni jambo maarufu na bayana. Baada ya kuanguka utawala wa Sadam jamii hii ilitumia mwenendo wa kistaarabu wa hali ya juu, hapakuwa na hali ya chuki na kulipiza kisasi, wala hali ya mpasuko na mgawanyiko mkubwa, bali hali ni tofauti ambapo uongozi wa jamii hii ni uongozi wa kidini kulingana na masharti ya kidini, mas'ala hayakuwa ya kibaguzi na hivyo uongozi uwekwa mwarabu tu, na kadhia haikuwa ni ya kimipaka na hivyo uongozi uwe kwa mwiraki tu, na wala uongozi haukuwa ni wa kikabila na hivyo uwe chini ya viongozi wa koo, na wala haukuwa ni uongozi wa kisiasa wa Kimagharibi unaotokana na mapigano ya kisiasa na harakati za upinzani. Mbali na yote hayo hawa wote waliungana chini ya uongozi unaotokana na mtu wa nchi nyingine ambaye kwa mujibu wa kanuni yeye ni mtu mwenye uraia wa nchi nyingine, na bila shaka mlimsikia Mar'jaa Mkuu Sayyid Sistani akitoa udhuru kwamba yeye hakwenda katika sanduku la kupigia kura katika uchaguzi kwa sababu yeye ana uraia wa Iran. Wananchi hawa wako pamoja na mtu ambaye asili yake sio Iraki na wala hatoki katika asili ya Kiarabu isipokuwa kwa kujengea kwamba Masayyid na Ahlulbait wote wanatokana na asili ya Kiarabu, na wala hakuwa ni kiongozi wa harakati yoyote na chama chochote cha upinzani, lakini kulingana na masharti ya kidini hakika jamii hii kuanzia mwanzo hadi mwisho inatangaza kunyenyekea kwa mtu huyu, ulimwengu ume-

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

shangazwa na hilo na unaulizana juu ya sababu, vipi, na kwa uhalali upi?

Mtu huyu – Sayyid Sistaniy – pamoja na kwamba yeye alikuwa anaishi katika mazingira ya vikwazo katika zama za Sadam, lakini mara anaibua fikra na uelewa wa harakati za siasa zilizo pevu inayowashangaza wakongwe wa siasa katika sehemu mbalimbali ulimwengu, na anachukua msimamo wa sawa na madhubuti, na anasisitiza kuanzia siku ya kwanza suala la kufanyika uchaguzi, huku akisisitiza-kurejea katika matakwa ya wananchi na Wairaki wote washiriki katika kuamua hatima yao na kuamua mustakabali wao. Na japokuwa vilikuja vitisho vya ugaidi kwa kulipua kila sanduku la kura, lakini watu hawa walitoka na wakakabiliana na hatari zote na changamoto zote wanaume kwa wanawake, wakubwa kwa wadogo, huku wakisisitiza kutumia haki yao katika uchaguzi, na hatimaye kadhia inapita ndani ya harusi hiyo ya wananchi ya uchaguzi mkubwa na wa kushangaza. Hali hii na nyinginezo zinawavuta watafiti kufanya utafiti kuhusu jamii hii ya Kishia, kwa nini ina baadhi ya sifa hizi ambazo zinaitofautisha na jamii nyingine zinazoshirikiana nayo katika dini, utaifa na uraia?

Kuhudhurisha Sira ya Ahlulbait (as):

Sisi hapa hatuko katika kuongeza chumvi wala katika kujionyesha wala kujifakharisha, ukweli ni kwamba kuna sifa nyingine mahususi zinazopatikana katika jamii nyingine, lakini sisi tunataka kukumbusha nafsi zetu na kuwahimiza watafiti ambao wanataka kudurusu hali hii, kwamba kuna dharura ya kutazama na kutupia macho utamaduni uliopo katika jamii hizi, nao kwa ufupi ni utamaduni wa kuhudhurisha sira ya Ahlul-bait (as). Jamii ya Kishia inafungamana na Maimam wa Ahlulbait (as) lakini mafungamano haya sio tu mafungamano ya kinadharia ya kihistoria, bali ni uwepo wa daima wa sira ya Ahlulbait katika uelewa wa jamii hizi.

Uwepo katika sekta zote:

Katika elimu, kuna hazina kubwa ya nususi zilizopokewa kutoka kwa Maimamu wa Ahlulbait (as) katika nyanja mbalimbali za maarifa, nazo zinatengeneza chemchem kwa Maulamaa wa Kishia na wanafikira wao.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Na katika kiwango cha kiroho kuna utajiri mkubwa wa nususi, dua na maombi ya wakati wote na za minasaba yote, nazo zinatengeneza chemchem yenye kukata kiu cha Shia na kuwafanya waishi katika hali ya uwepo wa kiroho.

Na katika upande wa hisia tunakuta uwepo wa minasaba hii ya Maimam wa Ahlulbait (as) kama vile msimu wa Ashura, ambapo kila sehemu na kila kona wanaadhimisha mnasaba huu hata kama ni wachache, popote walipo wanahuisha mnasaba huu.

Inamaanisha nini kuhuisha mnasaba huu?

Hakika inamaanisha kuhudhurisha sira ya Ahlulbait (as), na sira yao ni sira tukufu, kwa sababu ni kushikamana na maadili na misingi, na ni kutekeleza kivitendo tabia njema, na hakuna yeyote anayeweza kupata katika sira ya Imam kati ya Maimam wa Ahlulbait (as) kasoro au dosari au nukta ya udhaifu. Jamii za Kishia zimezoa kuhuisha minasaba hii kwa kukumbuka sira ya Ahlulbait na maisha yao. Lakini kunaaweza kuwa na angalizo katika baadhi ya njia katika kueleza sira hii ya Ahlulbait, kwani kwa ujumla tunaweza kusema: Hakika kuhudhurisha sira ya Ahlulbait (as) kumeimarisha mjumuiko wa utamaduni wenye sifa chanya katika mazingira ya maisha ya jamii hii, na hapa tunaashiria baadhi ya athari hizo na uakisi huo wa kuhudhurisha sira ya Ahlulbait katika utamaduni wa jamii ya kishia.

Uongozi wa Kidini na Kipimo cha Uchaguzi:

Kwanza: Mafungamano na kiongozi wa kidini ni kulingana na vigezo na misingi, hiyo ni kwa sababu Maimam wa Ahlulbait (as) hawakuwa katika nafasi ya utawala na nguvu, bali aghlabu walikuwa katika hali ya kuzingirwa na kukandamizwa, na ilikuwa kufungamana nao inamaanisha ni aina fulani ya kukhalifu utawala uliokuwepo madarakani, na hali hiyo inapelekea kukosa baadhi ya maslahi na kukabiliwa na baadhi ya vibano, na wakati mwingine kibano kinazidi hadi kufikia kufukuzwa na kuadhibiwa kama ilivyotokea katika zama ngumu ya watawala wa Bani Ummayya na Bani Abbasiy.

Kuhudhurisha hali hii katika uelewa na ufahamu wa Shia kumeimar-

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

isha msingi huu katika jamii ya Kishia, kwamba wanapasa kuchagua kiongozi wao wa kidini katika kila zama na kila wakati, kulingana na misingi na vipimo vya kisharia na sio kupitia vyeo na vipimo vya kisi-asa wala vigezo vya jamii ya kimada.

Na kwa sababu hii ndio maana huchaguliwa Marjaa wa kidini kwa upande wa Shia, kupitia sifa mbalimbali na iliyodhahiri zaidi ni uadilifu na kiwango cha juu cha elimu, awe ni mjuzi zaidi kulingana na uteuzi wa watu wajuzi, na watu wajuzi hapa sio kundi maalum lililoainishwa kukusanywa na upande fulani, bali wao ni watu mbalimbali katika nafasi zao na wenye mitazamo yao, ambao wamepata hali ya kuaminiwa ndani ya mazingira ya kielimu kupitia sira yao ya kielimu, kama vile walimu wanaofundisha Hawza, au kupitia nafasi zao za kidini kama vile maulamaa wanaoshughulika katika jamii.

Ama yale anayoyasikia mwanadamu Shia kupitia sira ya Ahlulbait (as), kujitolea kwa wafuasi wao katika kuwapenda wao na kuwafuata wao, kubeba kwao machungu na taabu katika kufungamana nao kama ilivyo katika tukio la Karbala na visa vya mashujaa wake ambavyo vina rudiwarudiwa katika masikio ya watu kila mwaka kwa njia za kihisia zenye kuathiri, yote hayo yanatengeneza akili ya Shia na nafsi yake, na kumpatia mwelekeo wa utafiti wa kumtafuta yule ambaye anawakilisha mwendelezo huu wa Maimam wa Ahlulbait (as) ili aweze kumfuata na kuchukua hukumu za kisharia kutoka kwake, kwa gharama yoyote ile na kwa thamani yoyote ile, hata kama ni kwa kujitoa muhanga, kwa kuwaiga mashujaa waaminifu wa Karbalaa.

Na hapa ndipo yanapokuja mafungamano yake na Marjaa wa kidini, ambapo Maimam wamewaamuru wafuasi wao kurejea kwao, na kushikamana pamoja nao kama sehemu ya utekelezaji na kufuata maelekezo na athari kutoka katika sira ya Ahlulbait (as) iliyopo katika uelewa na ufahamu wa Shia.

Kisasi Dhidi ya Dhulma na Uadui:

Pili: Kisasi dhidi ya dhulma na uadui: Mazungumzo juu ya kudhulumiwa Ahlulbait na uadui ambao ulitokea katika haki yao ni mada ya msingi katika majilisi za kuhuisha kumbukumbu ya Ashura na mi-

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

nasaba ya Ahlulbait (as), na imekuwa ada kwamba washairi na makhatibu huwasilisha na kuzungumzia dhulma hiyo kwa mbinu na sanaa ya hali ya juu, huku wakitoa picha yake kwa namna yenye kuathiri inayogusa hisia na kuvuta machozi. Hakuna shaka kwamba yale yaliyowapata kizazi kitukufu cha Nabii miongoni mwa misiba na machungu yalikuwa ni kitu kibaya na cha mateso sana, hususan unapoichukulia nafasi yao tukufu kwa jicho la mazingatio, hivyo hakika ukumbusho huu na kumbukumbu hii ya kudumu ya machungu ya Ahlulbait na kudhulumiwa kwao, inazidisha katika nafsi hali ya huruma na kuwaunga mkono, kutokana na hisia za kimaumbile za mwanadamu za kumhurumia mwenye kudhulumiwa, kama ambavyo daima inatengeneza katika nafsi ya mwanadamu hali ya kuchukia vitendo vya dhulma na uadui katika kila zama na kila sehemu, bila kujali ni upande upi uliofanya au kufanyiwa.

Na katika hali ya kawaida hali hiyo husaidia katika kumzuia mwanadamu kufanya dhulma na uadui kwa wengine. Hakika mtu ambaye zinabubujika kutoka kwake huruma, na unatikiswa utu wake kwa utajo wa mauaji ya Imam Husein (as) na wafuasi wake, na anajaa ghadhabu dhidi ya wauaji wake, hakika hali hiyo hutengeneza katika nafsi ya mtu huyo hali ya kujiepusha na kuwa mbali na vitendo vyovyote vinavyopelekea kukandamiza nafsi au kumwaga damu iliyoharamishwa. Na hakika yule ambaye anakariri kilio chake na huzuni yake kutokana na kutekwa kwa watoto wa Ahlulbait na kuporwa mitandio yao, bila shaka kizuizi chake cha dhati kinachozuia kitendo chochotecha uadui dhidi ya wanawake wengine kitakuwa kikubwa na madhubutu zaidi.

Na mazungumzo hapa ni kuhusu hali ya uwezekano, kama ambavyo ni miongoni mwa matarajio kwamba Swala itamkataza mtu machafu na maovu, kama ilivyopokewa katika Qur'an Tukufu, lakini haimaanishi ulazima wa Swala kuathiri katika nafsi ya kila mwenye kuswali, bali ni kwa kadiri ya uwelewa wake juu malengo ya Swala na faida zake. Na ni hivyo hivyo kwamba hakika athari niliyozungumzia inayotokana na kuhudhurisha sira ya Ahululbait (as) inategemea upeo wa uelewa na mwitikio wetu kwenye maadili na misingi inayobebwa na sira hiyo tukufu.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Na hali ya jamii za kishia inaashiria kwenye daraja la juu la uwepo wa kizuizi dhidi ya dhulma na uadui, wao ni kama jamii yoyote ya binadamu humo kuna ambaye anavutika kwenye uadui na dhulma, lakini kiwango cha hali hii na kusambaa kwake kinaweza kuwa ni cha chini sana ukilinganisha na jamii nyingine zinazofanana nayo katika nyakati na mazingira.

Kudhibiti Hasira:

Tatu: Kudhibiti hasira: Sira ya Ahlulbait (as) inasimulia daraja la juu la subira na kuzuia hasira na kumeza ghadhabu na machungu, bila mambo hayo kupelekea kwenye kulipiza kisasi kulingana na maslahi ya Uislamu na Umma. Hawakuwa wanamilikiwa na ghadhabu katika nafsi zao na wala hawakuwa wanawalea wafuasi wao katika kulinda maslahi binafsi au ya makundi. Walikuwa wanakasirika kwa ajili ya Mwenyezi Mungu na wanajali kupata radhi zake kama alivyosema Imam Husein (as): “Ridhaa ya Mwenyezi ni ridhaa yetu Ahlulbait, tunasubiri katika balaa yake na atatulipa malipo ya wenye kusubiri.” Na kama alivyosema baba yake Amirul-Muuminina (as): “Nilisubiri na katika jicho langu kuna vumbi na katika koo langu kuna huzuni.”

Na mashia wanasoma kila mwaka katika sira ya Ashura namna gani Imam Husein (as) alitoka Makka wakati wa Hija kwa ajili ya kulinda heshima ya nyumba tukufu, pamoja na kwamba kubakia kwake Makka na kujilinda na nyumba tukufu ilikuwa ni kutumikia msimamo wake wa kisiasa. Lakini utukufu wa Kaaba ulikuwa na kipaumbele kwake kuliko zingatia lolote lile lingine.

Na wanasoma jinsi Imam Husein (as) alivyo kipokea kikosi cha kwanza cha jeshi la Bani Umayyah, kikiwa na askari elfu moja, kili-chokuwa kimekuja kumzuia na kumzingira, lakini yeye alikipokea kwa kuwapa maji na wala hakutumia fursa ya kiu chao kuwashinikiza na kuwamaliza, hakufanya hivyo bali alikataa kabisa yeye kuanza vita dhidi yao.

Na wanasoma namna gani balozi wa Imam Husein (as) huko Kufah Muslim bin Aqiyl alivyopata fursa ya kumuua Gavana wa Bani Umayya wa mji wa Kufah, Ubaidullahi bin Ziyad alipokuja kumtembe-

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

lea Sharik bin al-A'war katika nyumba ya Haniy bin Ur'wa, japo mwenye nyumba alimsisitiza kwamba asipoteze fursa hiyo, lakini al-ijizuia kutenda hilo na akakataa, kwa kutoa ushahidi wa kauli ya Mtume wa Mwenyezi Mungu (saww): “Imani ni ahadi ya kutokuuwa, na muumini hauwi.”

Na wanasoma mengi katika ushahidi na misimamo ambayo inatia mkazo wa kushikamana na Maimam wa Ahlulbait (as) kwa kuchunga maslahi ya jamii ya Kiislam na umma, bila ya kukimbilia katika kulipiza kisasi kusiko na faida. Hakika ni somo kubwa ambalo wamenufaika nalo wafuasi wa Ahlulbait katika kuamiliana kwao na misimamo na changamoto mbalimbali katika zama za historia yao hadi katika zama ya leo. Pamoja na matatizo yao yote ya kuadhibiwa na kukandamizwa na utawala wa Saddam lakini hawakujaribu kufanya mambo ambayo yalifanywa na baadhi vikundi katika nchi nyingine, kama vile kutumia mabavu, kulipiza kisasi kwa jumla kwa kulipua mabomu, kuuwa na kutupilia mbali maslahi ya nchi na raia.

Na pamoja na yote yaliyowapata wananchi wa Kusini mwa Lebanon miongoni mwa adha ya vibaraka na wenye kushirikiana na wavamizi wa Kizayuni, lakini baada ya ukombozi walidhibiti nafsi zao katika daraja ambalo halikutarajiwa kutoka kwa watu walioshinda.

Na yanayotokea hivi sasa Iraki miongoni mwa hali za kujidhibiti ndani ya jamii ya Kishia dhidi ya vitendo vya kigaidi ambavyo vinawalenga viongozi na sehemu takatifu za Mashia na wananchi wasio na hatia, kwa ajili ya kuchochea fitina za makundi na vita vya wenyewe kwa wenyewe, yote hayo yanazingatiwa kuwa ni kati ya athari na uakisi wa kuhudhurisha sira ya Ahlulbait (as).

Kufaidika na Msimu wa Ashura:

Hakika kuhudhurisha sira ya Ahlulbait (as) na matukio ya Karbala yanafungua mbele ya akili na moyo upeo mpana wa uelewa wa utwahara na usafi, na tunaweza kutilia mkazo suala la kufaidika na kunufaika na msimu huu mtukufu katika nyanja mbalimbali kwa kuzingatia mambo ya jamii. Na huwenda miongoni mwa nyanja zinazojitokeza zaidi ni hizi zifuatazo:

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Kwanza: Kutilia mkazo juu ya kushikamana na misingi na kulazimiana na tabia njema: Ambapo jamii zetu zinakabiliwa na changamoto kali kutoka katika upande huu, kuna uwazi katika matangazo ya vyombo vya habari kupitia runinga na njia za mawasiliano kama vile tovuti, inahitajia kunyanyua daraja ya kizuizi na kujidhibiti ili tuvuke propaganda za mielekeo potovu, mapito ya upuuzi, na uchochezi wa matamano na hawaa.

Na kuna matatizo ya kimazingira yanayokikabili kizazi kinachoinukia, ambayo yanaweza kukisukuma kwenye hali za kulipiza kisasi kwa hasira au kwenye maporomoko ya kutokujali, kama ambavyo yanakifanya kuwa ni chambo cha Mafia, mihadarati, wahalifu na majangili.

Hakika kuhudhuria kwa wingi kwa watoto wetu katika ratiba ya Ashura kunatupa fursa kubwa na ya thamani sana ya kutoa msaada kwao katika kukabiliana na changamoto ambazo zipo mbele yao zinazotishia mustakabali wa umma kupitia kwao. Sisi tuna haja ya kuwa na mazungumzo yanayopenya kwenye akili zao na yanayokubaliwa na nafsi zao. Na pia tuna haja ya kupanua mazingira yanayoweza kuwavutia wao, kuwa kusanya na kuwapata.

Pili: Mshikamano wa kijamii: Hakika mabadiliko ya maisha na mabadiliko ya mazingira yamedhoofisha uwezo wa familia wa kudhibiti sehemu zake, hivyo tumekuwa tunakabiliwa na changamoto nyingi na kubwa katika mazingira ya familia, changamoto zinazopelekea mtikisiko katika jengo la familia, na hivyo mahusiano na mshikamano vimedhoofika.

Kama ambavyo sehemu za mahitaji na zenye udhaifu zimeongezeka katika jamii zetu, jambo linalozidisha hatari na kutishia amani yetu ya kijamii, na linatengeneza hatari juu ya mustakabali wa jamii, hivyo nilazima kunufaika na msimu huu mtukufu kwa kutilia mkazo nafasi ya familia na kutatua matatizo na changamoto zinazoikabili, na kulingania uwepo wa taasisi ya jamii na kuunda taasisi za ziada za kijamii kwa kuanzisha jumuiya na vitengo vinavyoshughulikia mambo mbalimbali ya jamii na mahitaji ya watoto wake.

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

Tatu: Harakati za kitaifa: Haisihi abadani mazingira ya Ashura kuwa kando na kujitenga mbali na yale yanayozunguka katika medani ya nchi, sisi katika nchi ya Saudia kwa mfano, mbele yetu kuna kadhia ya Mazungumzo ya Kitaifa, haki za bainadamu na uchaguzi wa mabaraza ya manisipaa. Na pia mbele yetu kuna changamoto ya utumiaji nguvu na ugaidi, ambapo nchi inakabiliwa na makundi ya wahalifu yanayotaka kuipora jamii yetu na nchi yetu sifa muhimu inayoneemeka nayo, nayo ni amani na utulivu. Hakika mambo haya yanatuhusu sote kama nchi na wananchi, na inapasa yachukue nafasi yake katika khutuba na katika mnasaba huu, kwa kuweka wazi mtazamo mbele ya wenye kushirikina kuwasukuma kushughulika na mambo yao ya kitaifa na maslahi yao ya kidini na kijamii.

Amani iwe kwa Husein na kwa Ali bin Husein na kwa wafuasi wa Husein. Rehema za Mwenyezi Mungu na baraka zake ziwe juu yao wote.

REJEA

1. Qur'an Tukufu.
2. Al - Albaaniy: Muhammad Naswir Diyn katika Silsilatu Ahaadith Sahihi chapa ya nne.
3. Ibnu Hanbal: Imam Ahmad katika Musnad Imam Ahmad bin Hanbal, Chapa ya kwanza 1998, A'lamil - Kutub.
4. Al-Haakim an Nisaburiy: katika al-Mustadrak Alaa Sahihain, Darul- Kutubil- Ilimiyah – Beirut.
5. Al-Husniy: Hashim Maaruf, katika Siratul- Aimate al- Ithnaa Ashara, Daru Taaruf Lili matubuati – Beirut 1990.
6. As Sajastaniy: al-Hafidh Abu Daud katika Sunan Abi Daudi, Chapa ya kwanza 1988, Darul - Jinan - Muasastul - Kutubi Thaqafiyah – Beirut.
7. As Sadiy: Abdurahman katika Tafsir al-Karim ar-Rahma Fiy Tafsir Kalaamil – Manan, Daru Dhakhair, Muasastu Rayaan.
8. As Sindiyy: Abul-Hasan al-Hanafiy, katika Sharhu Sunan Ibn Maa-jah, Daru al-Jalil - Beirut.
9. As Shawkaniy: Muhammad bin Ali katika Duru Sahabah, Chapa ya pili, Darul - Fikir Dimishiq 1990.
10. Al – Asqalaaniy: Ibn Hajar, katika al-Iswabati Fiy Tamyiizi Swa-

IMAM HUSEIN (AS) NI UTU NA KADHIA

---

habah, Chapa ya kwanza 1992, Darul - Jiyl – Beirut.

11. Al-Fakhru Raaziy: Katika Tafsirul-Kabiy, Chapa ya tatu, Darul hiyaai Turath al-Arabiy – Beirut.

12. Al-Qarashiy: Baaqir Sharif katika Hayatul-Imam al-Husein, Chapa ya kwanza 1993, Darul-Balagha, Beirut.

13. Al-Qazuwiny: Muhammad Kadhim, katika Fatmatu Zahraa Minal- Mahdi Ilaa Ilaahi, Chapa ya kwanza 1991, Muasastu Nuur Lilimatubuati – Beirut.

14. Al-Qashiy anNisaaburiy: Muslim bin al-Hajaj katika Sahihi Muslim, Chapa ya kwanza 1998, Daru al-Mughuniy – Riyaadh.

15. Al-Kulayniy: Muhammad bin Yaaqub katika al-Kafiy, Darul-Adhawai - Beirut 1985.

16. Al-Mutaqiy al-Hindiy: Ali, katika Kanzul-Ummal, Chapa ya tano 1985, Muasastu Risaalatu – Beirut.

17. Al- Majilisiy: Muhammad Baaqir katika Biharul-An'war, Chapa ya tatu iliyosahihishwa 1983, Daru Ihiyaai Turathi al-Arabiy – Beirut.

ORODHA YA VITABU VILIVYO CHAPISHWA NA AL-ITRAH FOUNDATION

1. i) Qur'ani Tukufu – Pamoja na Tarjuma ya Kiswahili
ii) Qur'an Al-Kariim - Tafsir Al-Kashif Juzuu ya
kwanza mpaka Thelathini
2. Uharamisho wa Riba
3. Uharamisho wa uwongo Juzuu ya Kwanza
4. Uharamisho wa uwongo Juzuu ya Pili
5. Hekaya za Bahlul
6. Muhanga wa Imamu Husein (A.S.)
7. Mikingamo iliyomzunguka Imamu Ali (A.S.)
8. Hijab vazi Bora
9. Ukweli wa Shia Ithnaashari
10. Madhambi Makuu
11. Mbingu imenikirimu
12. Abdallah Ibn Saba
13. Khadijatul Kubra
14. Utumwa
15. Umakini katika Swala
16. Misingi ya Maarifa
17. Kanuni za Ndoa na maadili ya Familia
18. Bilal wa Afrika
19. Abudhar
20. Usahihi wa Historia ya Uislamu na Waislamu
21. Salman Farsi
22. Ammar Yasir
23. Qur'an na Hadithi
24. Elimu ya Nafsi
25. Yajue Madhehebu ya Shia
26. Ukusanyaji na Uhifadhi wa Qur'an Tukufu
27. Al-Wahda
28. Ponyo kutoka katika Qur'an

29. Uislamu mfumo kamili wa maisha ya kijamii
30. Mashukio ya Akhera
31. Al Amali
32. Dua kwa Mujibu wa Ahlulbayt (a.s)
33. Udhuu kwa Mtazamo wa Qur'ani na Sunna
34. Haki za wanawake katika Uislamu
35. Mwenyezi Mungu na sifa zake
36. Kumswalia Mtume (s)
37. Nafasi za Ahlul Bayt (a.s)
38. Adhana
39. Upendo katika Ukristo na Uislamu
40. Qur'ani na Kuhifadhiwa Kwake
41. Maana ya laana na kutukana katika Qur'ani Tukufu
42. Kupaka juu ya khofu
43. Kukusanya Sala Mbili
44. Bismillah ni sehemu ya Qur'ani na husomwa kwa Jahara
45. Kuwaongoza vijana wa kizazi kipya
46. Kusujudu juu ya udongo
47. Kusheherekea Maulidi Ya Mtume (s)
48. Tarawehe
49. Malumbano baina ya Sunni na Shia
50. Kupunguza Swala safarini
51. Kufungua safarini
52. Umaasumu wa Manabii
53. Qur'an Yatoa Changamoto
54. as-Salaatu Khayrun Mina -'n Nawm
55. Uadilifu wa Masahaba
56. Dua e Kumayl
57. Sauti Ya Uadilifu wa Binadamu
58. Umaasumu wa Mitume - Faida Zake Na Lengo Lake
59. Umaasumu wa Mitume - Majibu Ya Aya Zenye Utata
60. Umaasumu wa Mitume - Umaasumu wa Mtume Muhammad (s)
61. Nahju'l-Balaghah - Juzuu ya Kwanza

62. Nahju'l-Balaghah - Juzuu ya Pili
63. Kuzuru Makaburi
64. Maswali Na Mishkili Eflu - Sehemu ya Kwanza
65. Maswali Na Mishkili Eflu - Sehemu ya Pili
66. Maswali Na Mishkili Eflu - Sehemu ya Tatu
67. Maswali Na Mishkili Eflu - Sehemu ya Nne
68. Maswali Na Mishkili Eflu - Sehemu ya Tano
69. Maswali Na Mishkili Eflu - Sehemu ya Sita
70. Tujifunze Misingi Ya Dini
71. Sala ni Nguzo ya Dini
72. Mikesha Ya Peshawar
73. Malezi Ya Mtoto Katika Uislamu
74. Ubora wa Imam 'Ali na Ushia ndio njia iliyonyooka
75. Hukumu za Kifikihi zinazowahusu Wanawake
76. Liqaa-u-llaah
77. Muhammad (s) Mtume wa Allah
78. Amani na Jihadi Katika Uislamu
79. Uislamu Ulienea Vipi?
80. Uadilifu, Amani na Mtume Muhammad (s)
81. Dhana ya Ndoa ya Mitala na Ndoa za Mtume Muhammad (s)
82. Urejeo (al-Raj'ah)
83. Mazingira
84. Utokezo (al - Badau)
85. Hukumu ya kujenga juu ya makaburi
86. Swala ya maiti na kumlilia maiti
87. Uislamu na Uwingi wa Dini
88. Mtoto mwema
89. Adabu za Sokoni Na Njiani
90. Johari za hekima kwa vijana
91. Maalimul Madrasatain Sehemu ya Kwanza
92. Maalimul Madrasatain Sehemu ya Pili
93. Maalimul Madrasatain Sehemu ya Tatu
94. Tawasali (AT- TAWASSUL)
95. Imam Mahdi katika Usunni na Ushia

96. Hukumu za Mgonjwa
97. Sadaka yenye kuendelea
98. Msahafu wa Imam Ali
99. Maimamu wa Ahlul Bait – Ujumbe na Jihadi
100. Idi Al-Ghadir
101. Kusoma sura zenye Sijda ya wajibu
102. Hukumu zinazomuhusu mkuu wa kazi na Mfanyakazi
103. Huduma ya Afya katika Uislamu
104. Sunna za Nabii Muhammad (saww)
105. Historia na sera ya viongozi wema (Sehemu ya Kwanza)
106. Historia na sera ya viongozi wema (Sehemu ya Pili)
107. Shahiid Mfiadini
108. Mwanamke Na Sharia
109. Ujumbe -Sehemu ya Kwanza
110. Ujumbe - Sehemu ya Pili
111. Ujumbe - Sehemu ya Tatu
112. Ujumbe - Sehemu ya Nne
113. Mariamu, Yesu na Ukristo kwa mtazamo wa Kiislamu
114. Hadithi ya Thaqaalain
115. Ndoa ya Mutaa
116. Ukweli uliopotea sehemu ya Kwanza
117. Ukweli uliopotea sehemu ya Pili
118. Ukweli uliopotea sehemu ya Tatu
119. Ukweli uliopotea sehemu ya Nne
120. Ukweli uliopotea sehemu ya Tano
121. Mkutano wa Maulamaa wa Baghdad
122. Safari ya kuifuata Nuru
123. Fatima al-Zahra
124. Myahudi wa Kimataifa
125. Kuanzia ndoa hadi kuwa Wazazi
126. Visa vya kweli sehemu ya Kwanza
127. Visa vya kweli sehemu ya Pili
128. Elimu ya Ghaibu ya Maimamu
129. Mwanadamu na Mustakabali wake

130. Imam Ali ('a) Ndugu wa Mtume Muhammad (s)
(Sehemu ya Kwanza)
131. Imam Ali ('a) Ndugu wa Mtume Muhammad (s)
(Sehemu ya Pili)
132. Khairul l'Bariyyah
133. Uislamu na mafunzo ya kimalezi
134. Vijana ni Hazina ya Uislamu
135. Adhana ni Ndoto au ni Wahyi?
136. Tabaruku
137. Saada Kamili – Kitabu cha Kiada cha Maadili
138. Vikao vya furaha
139. Shia asema haya Sunni asema haya Wewe wasemaje?
140. Visa vya wachamungu
141. Falsafa ya Dini
142. Kuhuzunika na Kuomboleza
143. Sunna katika Kitabu Fiqhi al-Sunnah
144. Mjadala wa Kiiitikadi
145. Kuonekana kwa Allah
146. Tabia njema kwa Mujibu wa Ahlul-Bayt (Sehemu ya Kwanza)
147. Tabia njema kwa Mujibu wa Ahlul-Bayt (Sehemu ya Pili)
148. Ndugu na Jirani
149. Ushia ndani ya Usunni
150. Maswali na Majibu
151. Mafunzo ya hukmu za ibada
152. Ahlul Bayt ndani ya tafsiri za Kisunni No 1
153. Ahlul Bayt ndani ya tafsiri za Kisunni No 2
154. Ahlul Bayt ndani ya tafsiri za Kisunni No 3
155. Abu Huraira
156. Vipengee kadhaa katika Swala ya Jamaa na Msikiti.
157. Mazingatio kutoka katika Qur'an - Sehemu ya Kwanza
158. Mazingatio kutoka katika Qur'an - Sehemu ya Pili
159. Mazingatio kutoka katika Uislamu - Sehemu ya kwanza
160. Mazingatio kutoka katika Uislamu - Sehemu ya Pili

161. Shia na Qur'ani – Majibu na Maelezo
162. Falsafa ya Mageuzi ya Imam Husein (a.s)
163. Amali za Mwezi Mtukufu wa Ramadhani
164. Elimu ya Tiba za Kiislamu - Matibabu ya Maimamu
165. Uislamu Safi
166. Majlisi za Imam Husein Majumbani
167. Je, Kufunga Mikono
168. Uislam wa Shia
169. Amali za Makka
170. Amali za Madina
171. Asili ya Madhehebu katika Uislamu
172. Sira ya Imam Ali kuhusu Waasi
173. Ukweli uliofichika katika neno la Allah
174. Uislamu na Mifumo ya Uchumi
175. Umoja wa Kiislamu na Furaha
176. Mas'ala ya Kifiqhi
177. Jifunze kusoma Qur'ani
178. as-Sahifatul Kamilah as-Sajjadiyyah
179. Hayya 'Alaa Khayri'l-'Amal Katika Adhana
180. Ukweli kuhusu Funga ya Siku ya Ashura
181. Dua za Miezi Mitatu Mitukufu (Rajabu, Shaabani na Ramadhani)
182. Uadilifu katika Uislamu
183. Mahdi katika Sunna
184. Maswali Ya Uchunguzi Kuhusu Uislam
185. Kazi na Bidii ni njia ya maendeleo
186. Abu Talib – Jabali Imara la Imani
187. Ujenzi na Utakaso wa Nafsi
188. Vijana na Matarajio ya Baadaye
189. Historia maana na lengo la Usalafi
190. Ushia – Hoja na Majibu
191. Mateso ya Dhuria wa Mtume (saww)
192. Maombolezo – Msiba wa Bwana wa Mashahidi (a.s.)
193. Shahidi kwa Ajili ya Ubinadamu

194. Takwa
195. Upotoshaji Dhahiri katika (Turathi) Hazina ya Kiislamu
196. Amirul Muuminina ('as) na Makhhalifa
197. Tawheed Na Shirki
198. Kuvunja hoja iliyotumika kutetea Uimamu wa AbuBakr
199. Adabu za vikao na mazungumzo
200. Hija ya Kuaga
201. Uwazi baina ya Maslahi na Vikwazo
202. Fadhila za watukufu watano katika Sahih Sita
203. Mdahalo baina ya Mwanachuoni wa
Kisunni na Kishia (Al- Muraja'aat)
204. Utawala na Uendeshaji katika Sera ya Imam Ali (as)
205. Imam Husain ni Mfumo wa Marekebisho na Mageuzi
206. Mtazamo kuhusu msugvano wa Kimadhehebu
207. Nchi na Uraia – Haki na wajibu kwa Taifa
208. Mtazamo wa Ibn Taymiyyah juu ya Imam Ali (as)
209. Uongozi wa Kidini – Maelekezo na Utekelezaji wa Kijamii
210. Maadili ya Ashura
211. Mshumaa – Shahidi na Kifo cha Kishahidi
212. Mizani ya Hekima – Hadithi za Ahlul Bait (as) –
Sehemu ya Kwanza
213. Imam Ali na Mambo ya Umma
214. Imam Ali na Mfumo wa Usawa
215. Uimamu na Tamko la Kutawazwa
216. Mfumo wa Wilaya
217. Vipi Tutaishinda Hofu?
218. Kumswalia Mtume ni Ufunguo wa Utatuzi wa Matatizo
219. Maeneo ya Umma na Mali Zake
220. Nahju 'L-Balagha – Majmua ya Khutba, Amri, Barua, Risala,
Mawaidha na Semi za Amirul-Muuminin Ali bin Abu Talib (a.s.)
221. Mukhtar – Shujaa aliyelipiza kisasi dhidi ya wauaji
wa Imam Husein (as) hapo Karbala
222. Mazingatio Katika Swala

223. Imam Hasan na Mfumo wa Kujenga Jamii
224. Vyakula Na Vinywaji
225. Kuelewa Rehema ya Mwenyezi Mungu
226. Tiba ya Maradhi ya Kimaadili
227. Yafaayo kijamii
228. Shia Na Hadith - Majibu na Maelezo
229. Mkakati wa Kupambanana Ufakiri
230. Mtazamo Mpya - Wanawake katika Uislamu
231. Taqiyya Kwa Mujibu Wa Sheria Ya Kiislamu
232. Imam Mahdi Na Bishara Ya Matumaini
233. Jihadi
234. Majanga Na Jukumu La Jamii
235. Muhadhara wa Maulamaa
236. Mashairi ya Kijamii
237. Ngano ya kwamba Qur'ani imebadilishwa
238. Mwanamke Katika Harakati Za Mageuzi
239. Shia Na Sahaba - Majibu na Maelezo
240. Yusuf Mkweli
241. Hotuba Za Kiislamu Juu ya Haki Za Binadamu
242. Ugaidi wa Kifikra katika Medani ya Kidini

KOPI NNE ZIFUATAZO ZIMETAFSIRIWA KWA LUGHA KINYARWANDA

1. Amateka Ya Muhammadi (s.a.w.w) Na Aba' Khalifa
2. Nyuma yaho naje kuyoboka
3. Amavu n'amavuko by'ubushiya
4. Shiya na Hadithi

ORODHA YA VITABU VILIVYO CHAPISHWA NA AL-ITRAH FOUNDATION KWA LUGHA YA KIFARANSA

1. Livre Islamique